

NTNU
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for historiske studier

Jan Tore Wiik

Britisk politikk overfor Kinas intervensjon i Koreakrigen i november og desember, 1950

Masteroppgave i Historie - Lektorutdanning

Trondheim, mai 2015

Jan Tore Wiik

Britisk politikk overfor Kinas intervensjon i Koreakrigen
i november og desember, 1950.

Masteroppgave i historie – Lektorutdanning
Institutt for historiske studier
NTNU

Trondheim, våren 2015

Forord

Nesten et år er nå omme siden jeg valgte tema for masteroppgaven i juni 2014. Nesten fem år har gått siden jeg startet lektorstudiet i historien høsten 2010. Tiden har gått veldig fort.

Jeg vil rette en stor takk til Tore Tingvold Petersen. Hans veiledning gjennom året har sørget for at jeg har utviklet meg enormt som historiker. "Skrive seg til klarhet" har fått en helt ny mening etter året som har gått. Spesielt helgen mastergruppa hadde på Røros vil stå igjen som enormt konstruktivt og viktig for min avhandling. Tilbakemeldingen sørget for at det endelige resultatet ble kraftig forbedret. Jeg er overbevist om at alle som skriver master burde hatt et slikt opplegg og jeg er veldig takknemlig for at Tore organiserte oppholdet for oss.

Tusen takk til mastergruppen jeg var del av: Ingvild Brattestad, Ragnhild Hjelle Carlson, Torstein Drabløs, Eli Anita Fossum, Helene Molander Lunde, Julie Perminow Skjønsberg og Christine Svenkerud. Tilbakemeldingene dere har gitt gjennom hele året var gull verdt, med Røros som det absolutte høydepunktet. Eli, Helene og Ragnhilds kompetanse som norsklærere var også til utrolig stor hjelp. Deres språklige tilbakemeldinger har forbedret språket mitt flere hakk!

Jeg vil også takke Siv Åshild Wiik Billington, Chanh Cu Le og Mia Frost-Nielsen. Tusen takk for at dere leste masteren min og ga meg respons. En hjertelig stor takk til Mia, som gikk gjennom teksten min med svært kritiske øyne. Språket ble bedre, gjentakelser ble fjernet, argumentasjonen ble skarpere og flyten langt bedre.

Til slutt vil jeg takke mine foreldre, Aase Vintermyr og Sigve Wiik. Støtten dere har gitt meg gjennom hele studietiden setter jeg ufattelig stor pris på.

Jan Tore Wiik,

Mai 2015.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	1
1.1	Tema	1
1.2	Historiografisk drøfting	1
1.3	Kildemateriale	6
1.4	Funn	7
1.5	Didaktisk relevans	8
2	Historisk bakgrunn	11
2.1	Koreakrigen – fra utbruddet av krigen til Kinas intervensjon	11
2.2	Storbritannias rolle i konflikten	14
3	Storbritannia – en moderat alliert	19
3.1	En moderat politikk	19
3.2	Britenes frykt for hva en kinesisk intervensjon kunne bety	23
3.3	Britenes reaksjon på intervensjonen	25
4	Politiske tiltak for å forhindre eskalering	29
4.1	6-maktsresolusjonen	29
4.2	Angloamerikansk solidaritet	32
4.3	Utsettelse av resolusjonen	33
4.4	Demilitarisert sone i Nord-Korea	35
5	Vendepunktet i Koreakrigen	41
5.1	"Home-by-Christmas"-offensiven feilet	42
5.2	Londons offisielle reaksjoner	43
5.3	Storbritannias interne debatt	44
5.4	MacArthurs aggressive tendenser	48
5.5	Trumans tale	50
5.6	Samtalene i Washington	51
6	Konklusjon	57
7	Bibliografi	61
7.1	Arkivmateriale	61
7.2	Litteratur	62
7.3	Nettressurser	64

1 Innledning

1.1 Tema

25. juni 1950 angrep Nord-Korea Sør-Korea og starten på Koreakrigen var i gang. Kort tid etter angrepet ble sikkerhetsrådet i FN tilkalt og det ble bestemt at å sende FN-styrker til Korea for å bekjempe Nord-Korea. Fram til oktober kjempet FN-styrkene bare mot Nord-Korea, men da den 38. breddegradslinja ble krysset, tok også Kina del i krigen på Nord-Koreas side.

Denne avhandlingen vil ta for seg britisk politikk overfor Kinas intervensjon i Koreakrigen i november og desember 1950. Fokuset vil ligge på hvordan britene reagerte på Kinas intervensjon i starten av november og politikken britene førte fram til 8. desember 1950, dagen da Clement Attlees¹ samtaler med Harry S. Truman² angående Koreakrigen ble avsluttet. Koreakrigen gikk gjennom tre distinkte faser i denne tidsperioden. Reaksjonene til den kinesiske intervensjonen, politiske tiltak for å forhindre opptrapping av konflikten og situasjonen som oppsto i slutten av november som førte til samtalene i Washington.

Oppgaven vil belyse disse tre fasene og politikken i det aktuelle tidsrommet. Fokuset vil da gjennomgående være rettet mot britiske avgjørelser med amerikanske og kinesiske innslag der det er nødvendig. Denne studien vil vise hvordan den britiske politikken gjennom hele perioden var sterkt delaktig til at Koreakrigen aldri ble starten på en større konflikt i Asia, som potensielt kunne blitt 3. verdenskrig. Resultatet var derimot at konflikten ble lokalisert til den koreanske halvøya.

Avhandlingen har et empirisk fokus. Det er diplomatisk korrespondanse fra britisk Foreign Office som har blitt benyttet for å undersøke britisk politikk i denne perioden. I hovedsak er det samarbeidet mellom britene og amerikanerne som det blir fokusert på, grunnet USAs betydelige rolle i Koreakrigen. Annen britisk utenrikspolitikk blir således ikke nevnt.

1.2 Historiografisk drøfting

Britisk politikk i november og desember 1950 angående Koreakrigen, er et tema det er skrevet lite om. USA var den vestlige staten som hadde størst tilstedeværelse i Korea og som ledet FN-styrkene. Naturlig nok har det preget litteraturen som har blitt skrevet i etterkant.

¹ Britisk statsminister 1945 – 1951.

² Amerikansk president 1945 – 1953.

Innenfor litteraturen om Koreakrigen er det et skille mellom verk som tar for seg oppbyggingen til Koreakrigen og krigens gang fram til Kinas intervensjon³ og litteraturen som fokuserer hovedsakelig på krigens år.⁴ Den gjentakende fellesnevneren for verkene er den større konflikten som Koreakrigen fungerte som en proxy for – kommunisme mot kapitalisme. I den sammenheng er det USAs rolle i Korea som blir gitt størsteparten av fokuset. Det kommer naturlig nok av USAs betydelige rolle i Korea og som den ene av datidens to supermakter. Som Bruce Cumings påviser, var det en gjennomgående oppfattelse i Washington at Nord-Koreas krigshandling var etter ordre fra Moskva.⁵ De andre bøkene har stort sett det samme fokuset og gjør at britisk politikk og påvirkning kun er gitt noen få avsnitt.

Det er stort sett Attlee-Truman samtalene i starten av desember i Washington som blir gitt plass i bøkene, men i varierende omfang. Cumings betydelig verk gir møtet bare ett avsnitt⁶, mens min avhandling viser at møtene i Washington var svært viktige for britene. Avslutningen av møtene avklarte uro innad i det angloamerikanske forholdet og det var enighet om hvordan krigen skulle håndteres videre. Jeg mener derfor at det er urovekkende at et så viktig punkt i Koreakrigen ikke blir gitt mer plass i et så omfattende verk som Cumings'. Mine funn viser at britene hadde innvirkning på konflikten. Potensielt kunne britenes føringer ha ført til en større og mer omfattende krig enn hva som ble resultatet. Londons politikk bør vies mer plass.

Cumings manglende beskrivelse av britisk politikk finnes også i David Rees' *Korea: the Limited War* og Wada Harukis *the Korean War: an International History*. Møtene i

³ Se: Bruce Cumings, *the Origins of the Korean War, Volume I, Liberation and the Emergence of Separate Regimes 1945 – 1947*, (New Jersey: Princeton, 1981), Bruce Cumings, *the Origins of the Korean War, volume II, the Roaring of the Cataract 1947 - 1950*, (New Jersey: Princeton, 1990), Peter Lowe, *the Origins of the Korean War*, (New York: Longman Inc., 1986). For litteratur som tar for seg Kinas vei mot intervensjon, se: Shu Guang Zhang, *Mao's Military Romanticism: China and the Korean War, 1950 – 1953*. (Kansas: University Press of Kansas, 1995), Sergei N. Goncharov, John W. Lewis, and Xue Litai, *Uncertain Partners – Stalin, Mao, and the Korean War*, (Stanford: Stanford University Press, 2003), Jian Chen, *China's Road to the Korean War: the Making of the Sino-American Confrontation*, (New York, Columbia University Press, 1994).

⁴ Se: David Rees, *Korea: the Limited War*, (London: Macmillan and Company Limited, 1964), Jon Halliday and Bruce Cumings, *Korea: the Unknown War*, (New York: Pantheon Books, 1988), William Stueck, *the Korean War: an International History*, (New Jersey: Princeton, 1995), Wada Haruki, *the Korean War: an International History*, (Plymouth: Rowman & Littlefield, 2014),

⁵ Bruce Cumings, *the Origins of the Korean War, volume II, the Roaring of the Cataract 1947 - 1950*, (New Jersey: Princeton, 1990), s. 628.

⁶ Bruce Cumings, *the Origins of the Korean War, volume II, the Roaring of the Cataract 1947 - 1950*, (New Jersey: Princeton, 1990), s. 749.

Washington er det eneste som blir beskrevet, men mer som en notis at det var et møte enn den faktiske betydningen møtene hadde.

Peter Lowes' *the Origins of the Korean War* gir et bedre bilde av britisk politikk både i forkant av denne avhandlingens tema og for tidsperioden avhandlingen tar for seg. Hans analyse får fram britiske interesser og frykt for potensielle konsekvenser Koreakrigen kunne ha for Storbritannia. Spesielt britisk uro i forkant av offensiven mot Yalu etter Inchon-landingen⁷ og Ernest Bevins⁸ plan for en demilitarisert sone i midten av november⁹ gir et bedre bilde av britisk politikk for perioden. Avslutningsvis ender Lowes bok med de to offensivene i slutten av november, og møtene i Washington blir således ikke analysert.¹⁰

Lowes diskusjon rundt den demilitariserte sonen har likevel mangler. Det forklares godt hvorfor USA avslår Bevins forslag, men det er ingen diskusjon om britiske motiver for å etablere en demilitarisert sone. Min avhandling vil utfylle dette tomrommet i litteraturen og påpeke hvordan britisk frykt for en større konflikt var en stor årsak til britiske ønsker for en rask avslutning av konflikten. Disse motivene var en gjenganger i britisk føring i denne tidsperioden og påvirket Koreakrigen i en retning som unngikk en større konflikt. Motivene er derfor av stor interesse og bør gis plass.

The Korean War: an International History av William Stueck indikerer at britene spilte en rolle i politikken som ble ført i Korea. Denne avhandlingen fokuserer blant annet på 6-maktsresolusjonen¹¹, Bevins plan for en demilitarisert sone og samtalene i Washington mellom Attlee og Truman. Stueck nevner alle tre, men hans beskrivelse og analyse samsvarer ikke med kildematerialet jeg har arbeidet med og basert min analyse på.

Stuecks beskrivelse av 6-maktsresolusjonen¹² og den demilitariserte sonen¹³ diskuterer britiske motiver til forskjell fra hva Lowe gjør. Stuecks analyse legger til grunn britisk frykt for Sovjet som grunn for at 6-maktsresolusjonen ikke ble vedtatt og "appeasement" bak Bevins forslag

⁷ Peter Lowe, *the Origins of the Korean War*, (New York: Longman Inc., 1986), s. 191.

⁸ Britisk utenriksminister 27. juli 1945 – 9. mars 1951.

⁹ Peter Lowe, *the Origins of the Korean War*, (New York: Longman Inc., 1986), s. 199.

¹⁰ Peter Lowe, *the Origins of the Korean War*, (New York: Longman Inc., 1986), s. 206.

¹¹ 6-maktsresolusjonen var en resolusjon som skulle formidle overfor Kina at formålet til FN-styrkene i Korea var å samle landet under et demokratisk styre.

¹² William Stueck, *the Korean War: an International History*, (New Jersey: Princeton, 1995), s. 117.

¹³ Ibid: s. 118.

for en demilitarisert sone. Kildematerialet jeg har arbeidet med viser klart at både Storbritannia og USA med vilje utsetter avstemningen av 6-maktsresolusjonen. Washington utsetter avstemningen på grunn av offensiven de har planlagt. Fra britisk side er det ikke frykt for Sovjet, men et ønske om å undersøke alternative metoder for å avslutte konflikten.

Britenes valg falt på Ernest Bevins plan for en demilitarisert sone. Som min avhandling vil påvise, hadde britene flere grunner til dette. Selv om det kunne anses som "appeasement", som blant annet MacArthur mente, var det mer på grunn av en frykt for en betydelig større konflikt som kunne sette koloniene i Sørøst-Asia og sikkerheten i Europa i fare som styrte britenes føring. Stuecks analyse mener jeg derfor er mangelfull for å vise britenes politikk i november. Hvilke motiver britene hadde og hvordan de arbeidet for å påvirke Washington kommer ikke fram.

Stuecks beskrivelse av samtalene mellom Attlee og Truman er av bedre kvalitet.¹⁴ Skillet mellom amerikanerne og britene kommer klart fram, selv om detaljer om samtalene kunne vært utvidet. Hans konklusjon om at begge sider vant fram med visse punkter og måtte gi etter på andre, stemmer. Denne avhandlingen vil vise hvordan disse samtalene og resultatene av dem var en videreføring av britisk politikk for november og desember 1950. Grunnet manglende fokus på britisk politikk fram til møtet blir diskutert, klarer ikke Stueck å etablere en oversikt over hvordan møtene i Washington var en kulminasjon av britisk politikk ført fram til da. Stueck klarer likevel å få fram at britene spilte en rolle i november.

Det mest omfattende verket som tar for seg britisk politikk under Koreakrigen er skrevet av Yoo Byong-yong.¹⁵ Boken omfatter tiden i forkant av krigen, selve krigen og resultatene av krigen. Fokuset er hele tiden britisk og er således den eneste boken som diskuterer manglende og feilene nevnt i bøkene ovenfor. Både 6-maktsresolusjonen¹⁶ og den demilitariserte sonen¹⁷ blir beskrevet ut i fra britisk synspunkt. I forhold til egne funn gir Yoo Byong-yongs analyse en stor grad av selvstendighet til politikken britene førte. Bildet av britene mener jeg derfor blir feil i Byong-yongs bok.

¹⁴ Stueck, s. 136 – 138.

¹⁵ Byong-yong, Yoo. *Korean Studies Series no. 24: Korea in International Politics: 1945 – 1954, Britain, the Korean War, and the Geneva Conference*, (New Jersey: Jimoondang 2003).

¹⁶ Byong-yong, Yoo. *Korean Studies Series no. 24: Korea in International Politics: 1945 – 1954, Britain, the Korean War, and the Geneva Conference*, (New Jersey: Jimoondang 2003), s. 58

¹⁷ Ibid, s. 62

Min oppgave legger vekt på angloamerikansk solidaritet og hvor viktig det var for britene. Spesielt i slutten av november var det angloamerikanske forholdet svært viktig for britene, og at de på et tidspunkt var klare for å utvide konflikten hvis USA krevde det. Dette er et funn som blir tatt opp og analysert i min avhandling, men som ikke nevnes av Byong-yong i det hele tatt.

Byong-yongs konklusjoner for møtene mellom Attlee og Truman stemmer med egne funn.¹⁸ Det angloamerikanske samarbeidet hadde ankommet et betydelig veiskille og samtalene var viktige for det videre samarbeidet. Byong-yong ga britene mye selvstendighet hvor de nødvendigvis ikke fortjente det, mens hvor de faktisk arbeidet iherdig for sine synspunkt, blir dette ikke like godt gjenfortalt. Møtene var så viktige at en lengre analyse burde vært gjort.

Artikkelsamlingen *The Korean War in History* har en artikkel som er av interesse for avhandlingen; en analyse av Bevins plan for en demilitarisert sone. Peter N. Farrars artikkel forklarer hva Bevins planer for den demilitariserte sonen var, og hvorfor den ikke lyktes. Artikkelen nevner britenes arbeid med 6-maktsresolusjonen i forkant av Bevins plan, men gir ikke dette mye plass. Fokuset ligger på hvorfor planen aldri lyktes og ikke hvordan planen ble koblet opp mot annen britisk politikk i perioden. Konklusjonen til Farrar er en jeg støtter og forklarer godt et aspekt av britisk politikk etter Kinas intervensjon. Svakheten er at det ikke gis en helhet for britisk politikk etter Kinas intervensjon.

Etter gjennomgang av kildematerialet benyttet i denne masteroppgaven, ser jeg en klar mangel angående den britiske politikken som påvirket Koreakrigen. De fleste verkene som tar for seg Koreakrigen, har et overhengende fokus på USAs rolle i konflikten og ser ut til å identifisere det med amerikansk kontroll over politikken som ble ført. I tidsperioden november og desember 1950 samsvarer ikke dette med det britiske kildematerialet jeg har benyttet meg av.

Det kommer klart fram at britiske synspunkter og ønsker påvirker USAs politikk for Korea. Jeg argumenterer for at britene hadde anledning til å akseptere amerikansk politikk i Korea uten egne innvendinger. Det ville mest sannsynlig ført til en betydelig større konflikt, og viser således at britene hadde en betydelig rolle i hvordan Koreakrigen ble ført. En rolle som i

¹⁸ Ibid: s. 72

mesteparten av litteraturen om temaet ikke kommer fram i det hele tatt. Håpet er derfor at denne masteroppgaven vil hjelpe til med å utfylle dette tomrommet og komme med ny informasjon om konflikten.

1.3 Kildemateriale

Empirimaterialet for avhandlingen er hentet fra et besøk i National Archives i Kew, London. Mesteparten av den diplomatiske korrespondansen som har blitt benyttet, er hentet fra Foreign Office (FO). Det er også benyttet informasjon fra Cabinet Papers (CAB), Prime Minister's Office Papers (PREM) og Chiefs of Staff meetings (DEFE). Materialet gir oversikt over den britiske politikken som ble ført i november og desember 1950.

Grunnen til at mesteparten av empirien stammer fra Foreign Office, er samarbeidet mellom Storbritannia og USA. Som avhandlingen vil vise, førte britene en politikk som amerikanerne var klare over og som var underlagt amerikanske føringer. Korrespondansen mellom Foreign Office og Washington er dermed sentral i å danne et bilde av britenes politikk og hvordan den ble formidlet til USA. CAB, PREM og DEFE gir tilleggsinformasjon til valgene som blir tatt før korrespondanse blir sendt til USA (eller andre land), med unntak av møtene mellom Attlee og Truman. Der danner PREM hovedgrunnlaget for empirien som har blitt benyttet.

Avhandlingen er en kritisk analyse av kildemateriale. Korrespondansen og møtereferatene som er benyttet er basert på subjektive handlinger av politikerne som var ved makten. De fører en politikk som tjener dem, slik at sjansene for gjenvalg øker. De britiske politikerne førte likevel en politikk som ville tjene britiske interesser. Hovedfokuset for oppgaven er å vise hvordan akkurat denne politikken førte til at Koreakrigen forble lokalisert til den koreanske halvøya. Det er umulig å danne et komplett bilde av valgene de britiske politikerne tok i denne perioden, men det gir et godt grunnlag for å etablere et sannsynlig bilde av valgene de tok.

Kildematerialet benyttet i oppgaven gir heller ikke et helhetsbilde av beslutningene som ble tatt. Det kunne vært svært interessant å benytte seg av amerikanske kilder i samme tidsrom, og på den måten se hvordan deres interne diskusjoner foregikk og hvilke alternativer de vurderte i de forskjellige fasene i denne oppgavens oppbygging. Dessverre var det noe jeg ikke hadde tid til i arbeidet med oppgaven. Dette gjør at det er områder som kan utvides for å forbedre forståelsen og dynamikken av det angloamerikanske samarbeidet i denne perioden.

1.4 Funn

Som nevnt kan november og desember 1950 deles inn i tre distinkte faser. Den første fasen var intervensjonen til Kina og reaksjonene til den. Forsøkene på politiske tiltak for å forhindre opptrapping av krigen i midten av november var den andre fasen. Den tredje og siste fasen var det politiske kaoset som oppsto i etterkant av FN-styrkenes feilslåtte offensiv. Det ble implisert at atomvåpen kunne benyttes i Korea og det førte til at Attlee dro til Washington for samtaler med Truman.

I den første fasen viser arkivmaterialet at Storbritannia og USA har forskjellig syn på hvordan den kinesiske intervensjonen burde besvares. Storbritannia kjemper gjennomgående i denne perioden for å se Kinas side av saken. Britene fryktet at en streng linje overfor Kina ville medføre en eskalering av konflikten og tap av viktige områder i Asia. London fryktet også at dette vil øke farene for sovjetisk aggresjon i Europa, som de ser på som det absolutt viktigste området for Vesten. Storbritannias moderate holdning overfor Kina gjør likevel ikke at London fører en selvstendig politikk. De er alltid opptatt av å samkjøre sin politikk med amerikanerne. Håpet til britene er at de kan påvirke USA i en retning som er til britenes fordel.

Den andre fasen preges av politiske tiltak for å besvare Kinas intervensjon i Koreakrigen. Britene øverste prioritet for Koreakrigen var å forhindre en opptrapping av konflikten. De arbeidet derfor konsekvent med tiltak som kunne aksepteres av begge sider av konflikten. Londons innflytelse sørget for at deres moderate politikk påvirket arbeidet med 6-maktsresolusjonen i FN. Bevins plan for en demilitarisert sone var utarbeidet på en måte som skulle forhindre kinesisk misnøye.

Den kinesiske offensiven i slutten av november førte til at situasjonen i Korea hadde snudd og Kina fikk overtaket. Det førte til sinne i Washington og et krav om at Kinas handlinger måtte fordømmes. En fordømmelse av Kina og konsekvensene av en slik fordømmelse ble av London sett på som det verst tenkelige scenarioet, og det de hadde jobbet for å forebygge. London avviser Washingtons krav og det virker dermed som at britene ikke lenger vil underkaste seg amerikanske føringer. Internt i den britiske regjeringen er det dog klare indikasjoner på at britene kjører en hard linje i håp om å overbevise USA om at britenes synspunkt er korrekt.

Dersom de ikke klarte det, ville de også følge amerikansk politikk i Østen, som kunne bety en større krig.

Den tredje fasen baserer seg på møtene mellom Attlee og Truman i starten av desember. Møtene ble utløst av frykten for atomkrig og gjør at de tidligere indikasjonene om å underkaste seg amerikanske føringer forsvant. Den britiske frykten kom av at en eventuell atomkrig ville medføre en betydelig fare for at Sovjetunionen ville angripe Vest-Europa. Det var en situasjon britene ikke kunne akseptere, og med stor støtte på tvers av partiene i Storbritannia og ellers i verden, dro Attlee til Washington for å forhindre at det skjedde.

Materiale fra Prime Minister Papers viser likevel at det viktigste for britene var angloamerikansk solidaritet. Dersom dette oppnås og atomkrig unngås, tyder mye på at britene likevel er villige til å underlegge seg amerikanske føringer. Britene vil likevel ikke underlegge seg amerikanske føringer uten å ha forsøkt å påvirke USA. London mente at deres politikk var best for Koreakrigen. Sluttresultatet ble at britene klarte å få fram en del av sin politikk.

Felles for hele perioden var at London håpet at Washington ville se fordelene ved britiske synspunkt og benytte seg av dem. Britene hadde likevel aldri et ønske om en selvstendig politikk for Koreakrigen. De fryktet at det å ikke støtte USA kunne medføre redusert støtte i Europa, noe som ville vært katastrofalt for britene. Storbritannias politikk var dermed et eksempel på et spill for galleriet som lykkes svært godt. Britene kunne til enhver tid gitt USAs politikk full støtte, men mente at deres politikk var best egen sikkerhet og økonomi, samt situasjonen i Korea. På grunn av denne troen og staheten var britene sterkt delaktig i at Koreakrigen aldri ble en større konflikt. Dette er også informasjon som til nå er svært mangelfull på feltet og avhandlingen vil således fylle inn et tomrom også på dette området.

1.5 Didaktisk relevans

Planen min er å undervise i videregående skole. Jeg har derfor benyttet meg av kompetansemål fra VG3 for å henvise til hvordan min avhandling kan benyttes i skolen. Et av kompetansemålene elever som er ferdig med VG3 skal kunne, er å *undersøke to eller flere internasjonale konflikter etter 1945, og vurdere konfliktene, sett fra ulike perspektiver*¹⁹. Denne

¹⁹ Læreplan i historie - fellesfag i studieforberedende utdanningsprogram – kompetansemål, Utdanningsdirektoratet, hentet 11. mai 2015, <http://www.udir.no/kl06/HIS1-02/Kompetansemaal/?arst=1858830314&kmsn=2002656462>.

avhandlingens fokus på Koreakrigen kan benyttes i undervisningen om Koreakrigen og utfyller derfor dette kompetansemålet. Som historiografien diskuterte, fokuserer mye av litteraturen om Koreakrigen på USA eller Kina. Et britisk perspektiv kan således fungere som et annet perspektiv for undervisningen.

Koreakrigen hadde en betydelig påvirkning på Korea. Et annet kompetansemål elever skal kunne etter endt skolegang i VG3, er å *finne eksempler på hendelser som har formet et ikke-europeisk lands historie etter 1900, og reflektere over hvordan landet kunne ha utviklet seg hvis disse hendelsene ikke hadde funnet sted*²⁰. Nord-Korea er stadig vekk i nyhetene og kunne hatt enda større påvirkning hvis hele landet hadde blitt samlet under et kommunistisk styre. Det samme gjelder hvis Korea hadde blitt samlet under et demokratisk styre. Som avhandlingen vil vise, var Kina urolige for et vestlig-vennlig land som grenset opp mot Mandsjuria. Det kunne ha forandret dynamikken i Øst-Asia gjennom den kalde krigen hvis hele Korea ble demokratisk eller kommunistisk. Avhandlingen kan benyttes for å vise hvordan en slik forandring kunne oppstått, og dermed starte en diskusjon om hva som ville skjedd.

Elever skal også kunne arbeide med primærkilder etter endt skolegang i VG3: *identifisere og vurdere historisk materiale av ulik art og opphav som kilder, og bruke det i egne historiske framstillinger*.²¹ Mesteparten av denne avhandlingen benytter seg av britiske primærkilder. Jeg har dermed god erfaring i bruken av primærkilder og kan benytte den kunnskapen til å hjelpe elevene med å forstå hvordan kilder benyttes.

Samlet sett er det altså flere måter jeg kan benytte avhandlingen i klasserommet, slik at elevene også får nytteverdi av arbeidet jeg har utført. Arbeidet jeg har gjort det siste året har sørget for at jeg har opparbeidet meg erfaring og kunnskap som vil berike undervisningen min.

²⁰ *Læreplan i historie - fellesfag i studieforberedende utdanningsprogram – kompetansemål*, Utdanningsdirektoratet, hentet 11. mai 2015, <http://www.udir.no/kl06/HIS1-02/Kompetansemaal/?arst=1858830314&kmsn=2002656462>.

²¹ *Læreplan i historie - fellesfag i studieforberedende utdanningsprogram – kompetansemål*, Utdanningsdirektoratet, hentet 11. mai 2015, <http://www.udir.no/kl06/HIS1-02/Kompetansemaal/?arst=1858830314&kmsn=2002656462>.

2 Historisk bakgrunn

Dette kapitlet vil gi en oversikt over Korea-halvøya fra 2. verdenskrigs slutt, utbruddet av Koreakrigen 25. juni 1950 og krigens gang fram til Kinas intervensjon i november 1950. Kapitlet vil belyse hvordan Korea ble delt mellom de to stormaktene, USA og Sovjetunionen, etter at 2. verdenskrig var over. Planen var å hjelpe landet å bygge seg opp etter krigens ødeleggelser. Realiteten ble likevel en annen, da begge land benyttet muligheten til å påvirke hvordan Nord- og Sør-Korea skulle administreres. USA og Sovjetunionen hadde etter 2. verdenskrigs slutt blitt bitre fiender. Landene ville at Korea skulle utvikle seg basert på sitt eget styresett. Dette førte til at planene for et samlet Korea forble på planleggingsstadiet.

Verken USA eller Sovjetunionen ville gi slipp på sin politiske kontroll og det ideologiske bildet ble også påvirket av det geopolitiske bildet i regionen. Spesielt kommunistenes seier i den kinesiske borgerkrigen, anført av Mao Zedong, påvirket Korea. Uten seieren i borgerkrigen ville heller ikke Kina ha intervenert i Koreakrigen. Spenningsnivået mellom supermaktene dikterte forholdene britene måtte arbeide under.

Avslutningsvis vil kapitlet vise hvordan britenes fordømmelse av Nord-Koreas krigshandlinger var basert på frykten for globale konsekvenser så vel som krigshandlingene. Den største frykten var at Sovjetunionen skulle benytte sjansen til å skape problemer i Europa mens Vesten var opptatt med Koreakrigen. Britene var redde for at for stort fokus på Korea ville føre til at Europa ble neglisjert; samtidig ville mangel på britisk nærvær i Korea føre til redusert støtte fra USA i Europa.

2.1 Koreakrigen – fra utbruddet av krigen til Kinas intervensjon

25. juni 1950 markerte starten på Koreakrigen. Krigens utbrudd kom overraskende på Vesten, selv om både britiske politikere og Douglas MacArthur, USAs øverstkommanderende for de militære styrkene i Østen, forventet at Korea kunne bli en kommunistisk stat i framtiden.²² De mente at presset fra Sovjetunionen og Kina ville bli for stort til at Korea kunne bli en demokratisk stat. USA hadde tatt ansvar for Sør-Korea etter 2. verdenskrig, mens Sovjetunionen tok kontroll over Nord-Korea. USA og Sovjetunionen styrte sin del etter sin egen politiske ideologi. Stormaktene innsatte folk lojale til dem ved makten og var ikke villige

²² James Cotton and Ian Neary, eds., *the Korean War in History*, (Manchester: Manchester University Press, 1989), s. 80

til å akseptere avtaler som ville svekke deres posisjon i Korea. Det ble en ideologisk så vel som politisk kamp mellom USA og Sovjetunionen langt unna Europa; området som ble ansett som viktigst for begge stater.

Den første reaksjonen etter krigens utbrudd var tilkallelsen av sikkerhetsrådet i FN. Der ble det fort avgjort å fordømme Nord-Koreas uprovoserte angrep på Sør-Korea.²³ Krigshandlingene måtte stoppe og Nord-Korea måtte trekke seg tilbake. Det ble også avgjort at FN skulle sende styrker ledet av USA for å bekjempe Nord-Korea. Dette ble den første gangen etter grunnleggelsen at FN sendte styrker inn i en krig. I Storbritannia var det en gjennomgående oppslutning for at Nord-Koreas handlinger var noe som måtte stoppes under et FN-mandat.²⁴ Britene viste fra krigens utbrudd en vilje til å hjelpe Sør-Korea og ta del i konflikten. Det ble eksemplifisert blant annet ved at de allerede i slutten av juni satte sin flåtestyrke i området under amerikansk kontroll, slik at den kunne utnyttes best mulig i kampen mot Nord-Korea.²⁵

Kommunist-Kina fulgte nøye med på hvordan konflikten på Koreahalvøya foregikk. Mao og Kina ble manøvrert av Stalin til å ta på seg ansvaret for Nord-Korea. Det innebar blant annet et ideologisk ansvar for kommunismen i Asia.²⁶ Kommunistene i Kina hadde kommet til makten gjennom en lang borgerkrig. Kim Il Sung og Nord-Korea benyttet seg av det for å få tillatelse av Kina til å starte Koreakrigen. Et nei til Nord-Korea kunne føre til at revolusjonen som Mao hadde stått for i Kina, ville svekkes. Kim Il-Sung ville realisere det samme målet som Mao. Han ville samle Korea under et kommunistisk styre. På grunnlag av dette hadde Kina stor interesse i å følge godt med på hvordan krigen gikk, da en seier ville bety framgang for kommunismen og dens posisjon i verden. Et tap ville bety et USA-vennlig land som nærmeste nabo.

Det var derfor vanskelig for Kina å akseptere hva som var i ferd med å skje etter 15. september 1950. Amerikanerne hadde skaffet seg et brohode i Inchon og deretter fortsatt med å presse

²³ Lowe, s. 161.

²⁴ James Cotton and Ian Neary, eds., *the Korean War in History*, (Manchester: Manchester University Press, 1989), s. 80

²⁵ Yoo Byong-yong. *Korean Studies Series no. 24: Korea in International Politics: 1945 – 1954, Britain, the Korean War, and the Geneva Conference*, (New Jersey: Jimoondang, 2003), s. 44.

²⁶ Sergei N. Goncharov, John W. Lewis, and Xue Litai, *Uncertain Partners – Stalin, Mao, and the Korean War*, (Stanford: Stanford University Press, 2003), s. 144 – 145.

Nord-Korea tilbake over den 38. breddegradslinja.²⁷ Krigslykken hadde snudd og både Kina og Sovjetunionen fryktet vestlig kontroll over Koreahalvøya. Nord-Korea grenser til begge landene i nord, og det ville være en svært ugunstig posisjon for begge stater hvis USA og Vesten kontrollerte dette området.

Kina fryktet at motoffensiven, som startet 15. september, var oppstarten til det som fort kunne bli en større konflikt i regionen. USAs støtte til Chiang Kai-Shek og dagens Taiwan under den kinesiske borgerkrigen gjorde at Kina fryktet at USA ville benytte Koreakrigen til å hjelpe Taiwan med å vinne tilbake fastlandet. I motsetning til land som India og Storbritannia, hadde ikke Washington anerkjent Maos styre. Det var ingen offisiell kontakt mellom statene og forholdet var svært dårlig. USAs manøvrering ved å sende flåten sin mellom fastlands-Kina og Taiwan var heller ikke populært blant kineserne.²⁸ De tok det som amerikansk støtte til Chiang Kai-Shek. Det sørget også for at det ikke var mulig for Kina å fullføre sin plan om å avslutte borgerkrigen og skaffe seg kontroll over Taiwan. MacArthurs besøk til Chiang Kai-Shek i slutten av juli hadde også økt spenningsnivået mellom Kina og USA.²⁹ Beijing fryktet at samtidig med konflikten i Korea, ville de kinesiske nasjonalistene på Taiwan angripe fastlandet med amerikansk støtte. Disse politiske og militære manøvreringer utenfor Korea økte faren for at konflikten kunne spre seg.

Kina hadde derfor en betydelig interesse av å sørge for at USA ikke ville få kontroll over landområder som grenset opp mot dem, spesielt ikke Mandsjuria. Mandsjuria og nord-øst Kina var den viktigste regionen for Kina grunnet industrianleggene som befant seg i dette området. Yalu-elven, som var den geografiske grensen til Nord-Korea, forsynte blant annet området med nødvendig elektrisitet for industrien.³⁰

Vestlig kontroll på den andre siden av elven kunne være svært ødeleggende. Et endelig oppgjør mellom USA og Kina kunne starte med at dette området ble nøytralisert. Dette ville føre til at det kinesiske krigsmaskineriet ble svært redusert. For Kina var det dermed ytterst viktig å sørge for at det ikke skjedde. Det var det nødvendig å stoppe FN-styrkene fra å komme seg til Yalu,

²⁷ Sergei N. Goncharov, John W. Lewis, and Xue Litai, *Uncertain Partners – Stalin, Mao, and the Korean War*, (Stanford: Stanford University Press, 2003), s. 175.

²⁸ Wada Haruki, *The Korean War: an International History*, (Plymouth: Rowman & Littlefield, 2014), s. 83 – 84.

²⁹ William Stueck, *The Korean War: an International History*, Princeton 1995: s. 67.

³⁰ Sergei N. Goncharov, John W. Lewis, and Xue Litai. *Uncertain Partners – Stalin, Mao, and the Korean War*. Stanford: Stanford University Press, 2003: s. 184.

for deretter å befeste sin posisjon der. De potensielle geopolitiske konsekvensene, ved siden av det ideologiske ansvaret Mao og kommunist-Kina hadde fått, var for seriøse og kunne gjøre for stor skade til at Kina ville tillate det. Det var også en realitet britene ble gjort oppmerksomme på gjennom kontakter i India allerede i starten av oktober.³¹ Gitt Mandsjurias industrielle rolle for Kina, var dette et strategisk viktig område som naturligvis alltid ville komme opp i militære og politiske diskusjoner angående Kina.

Kina kommuniserte deres posisjon angående motoffensiven til FN-styrkene i midten av oktober. Beijing annonserte at de ikke ville tillate at vestlige styrker krysset den 38. breddegradslinja. Hvis vestlige styrker beveget seg nord for denne linja, ville konsekvensen være kinesisk intervensjon. Denne beskjeden ble gitt på et tidspunkt da det allerede forelå spesifikke kinesiske planer for hvordan en intervensjon ville finne sted, samt en hær bestående av "frivillige" kinesere. Disse soldatene hadde i flere måneder oppholdt seg i nord-øst Kina og opp mot grensen til Nord-Korea.³² Utover i oktober beveget også disse styrkene seg gradvis over grensa til Nord-Korea for å bistå de nord-koreanske styrkene med å drive FN-styrkene sørover igjen.

2.2 Storbritannias rolle i konflikten

Storbritannia var tidlig ute med å fordømme Nord-Koreas krigshandlinger 25. juni 1950. Det var viktig for britene å være forkjempere for fred og demokrati i verden. Britene hadde selv erfart å være midt i to verdenskriger i første halvdel av 1900-tallet. Folkeforbundets svakheter, eksemplifisert blant annet ved Mandsjuria i 1931³³ og München i 1938³⁴, hadde bevist for britene hvor viktig det var å være bestemt overfor aggressive aktører slik som Nord-Korea framsto i 1950. Pyongyangs uprovoserte angrep på Sør-Korea måtte besvares. Det var viktig for britene å overholde FNs prinsipper.

Verdensbildet var dominert av det iskalde forholdet mellom USA og Sovjetunionen. For britene var denne kampen mest åpenbar i Europa, der britene naturligvis hadde størst interesse

³¹ Inward Telegram to Commonwealth Relations Office from U.K. High Commissioner in India, FO 371/84109, FK 1023/26G

³² Shu Guang Zhang. *Mao's Military Romanticism: China and the Korean War, 1950 – 1953*. (Kansas: University Press of Kansas, 1995), s. 58.

³³ Starten på Japans okkupasjon av Kina.

³⁴ Møtet mellom blant annet Neville Chamberlain, britisk statsminister, og Adolf Hitler som endte med at Tyskland ble gitt Sudentenland i daværende Tsjekkoslovakia. Håpet til Chamberlain var at det ville sørge for at en større krig i Europa ville bli unngått.

av at konflikten forble kald. Det var en reell frykt for at den røde armé igjen skulle marsjere ut av Russland. Vest-Europa var helt avhengige av amerikansk støtte hvis Sovjet bestemte seg for å gå til krig. USA hadde kommet ut av 2. verdenskrig med menneskelige tap, men ellers hadde landet blitt spart de enorme ødeleggelsene som Europa hadde opplevd under krigen. Den økonomiske hjelpen som Marshall-hjelpen ga Vest-Europa var ytterst nødvendig for gjenbyggingen.³⁵ Derfor var det også viktig for britene å beholde det gode forholdet til USA som de hadde etablert under 2. verdenskrig. Vest-Europa fryktet at Sovjetunionen ville ta kontroll over mesteparten av Europa uten USAs beskyttelse.

Britenes frykt for et aggressivt Sovjetunionen var ikke uten grunn. Det iskalde forholdet mellom de to supermaktene, blant annet vist gjennom Berlin-blokaden i 1948, dominerte verdenspolitikken.³⁶ Storbritannia hadde gode grunner til å fordømme Nord-Korea etter at landet startet Koreakrigen i slutten av juni 1950. Det ble sett på som enda en aggressiv handling fra et kommunistisk land.

Historisk sett hadde britenes interesser vært i Sørøst-Asia, der de fortsatt hadde kolonier. Blant disse koloniene var Hong Kong og Malaysia, hvorpå sistnevnte slet med kommunistiske opprørere. En konflikt i Korea kunne føre til en dominoeffekt hvor Hong Kong og Malaysia falt under kommunistisk kontroll.³⁷ Geografisk var Korea helt ute i periferien for britiske interesser. 2. verdenskrig hadde ført til at britenes kolonier var vanskelige å kontrollere. India, selve kronjuvelen, ble selvstendig i 1947. Storbritannia hadde rett og slett ikke ressurser eller vilje til å kontrollere det enorme riket de hadde opparbeidet seg før de to verdenskrigene.

Den britiske økonomien var svært dårlig etter 2. verdenskrig og helt avhengig av støtten som kom gjennom Marshall-hjelpen. Det at britene i tillegg fikk Koreakrigen inn i denne beregningen, gjorde situasjonen enda verre. En allerede svak økonomi fikk enda en utgiftspost. Samtidig var det uaktuelt for britene å akseptere Nord-Koreas krigshandlinger. Enhver seier for kommunismen var et tap for vestlig sikkerhet. Britene var derfor sikker i sin fordømmelse av Nord-Korea da Pyongyang angrep Sør-Korea.

³⁵ John Lewis Gaddis, *the Cold War: a New History*, (New York: the Penguin Press, 2005), s. 31.

³⁶ John Lewis Gaddis, *the Cold War: a New History*, (New York: the Penguin Press, 2005), s. 33 – 34.

³⁷ Francis Williams, *Memoirs of Prime Minister Clement Attlee*, (New York: A. S. Barnes and Co., 1962), s. 231.

Britene var klar over hva som kunne skje hvis aggressive aktører ikke ble stoppet. Etableringen av FN ble gjort for å forhindre nye kriger. Britene ville dermed ikke opprettholde FN-mandatet de hadde underskrevet hvis de ignorerte Nord-Koreas handlinger. De ville også indirekte godta at Sør-Korea opplevde det samme som britenes egne innbyggere hadde gjennomgått. For britene var det også viktig å støtte USA, deres viktigste allierte.

Storbritannia hadde ikke direkte interesser i Korea, men for amerikanerne var det annerledes. Da Nord-Korea angrep var det et angrep på de demokratiske prinsippene som USA kjempet for.³⁸ Amerikanerne var overbevist om at Nord-Korea handlet på ordre fra Stalin, og at det dermed var starten på en større konflikt mellom kommunismen og demokratiet. USA var avhengige av å vise styrke overfor Sovjetunionen, spesielt etter at kommunismen hadde seiret i Kina.³⁹ Som USAs viktigste allierte, var det dermed nødvendig for britene å vise at USA ikke sto alene i kampen mot kommunismen.

Vest-Europas sikkerhet var avhengig av USAs militære makt. Avslutningen på 2. verdenskrig hadde avslørt til hele verden at USA hadde atombomber. Sovjetunionens betydelige overtak da det kom til konvensjonelle styrker ble balansert av atomvåpen. For vestlige statsledere var USAs atombomber det eneste som holdt den Røde Armé fra å invadere.⁴⁰ Denne sikkerheten kombinert med den økonomiske hjelpen fra Marshall-hjelpen gjorde Vest-Europa helt avhengige av at USA forble en alliert og ikke isolerte seg igjen. Da Sovjetunionen sprengte sin første atombombe i 1949⁴¹ ble det enda mer prekært at USA fortsatte å beskytte Vest-Europa.

Et sterkere Sovjetunionen og framgang for kommunismen kunne få konsekvenser for Storbritannia og Europa på lang sikt. Det hadde allerede vært problemer i Hellas⁴² og det var jevnt over et betydelig kommunistisk nærvær i de fleste vesteuropeiske land. En seier for kommunismen i Korea kunne derfor også påvirke ideologiens framgang i Europa.

Britene forsto at det foregikk en konflikt i bakgrunnen. London var klar over at et svekket USA kunne påvirke alt fra amerikansk sikkerhet i Europa til den økonomiske hjelpen som ble gitt gjennom Marshall-hjelpen. Den amerikanske sikkerhetsparaplyen var helt nødvendig for

³⁸ John Lewis Gaddis, *the Cold War: a New History*, (New York: the Penguin Press, 2005), s. 43.

³⁹ Ibid, s. 36.

⁴⁰ Ibid, s. 55 – 56.

⁴¹ William Stueck, *the Korean War: an International History*, (New Jersey: Princeton, 1995), s. 41.

⁴² William Stueck, *the Korean War: an International History*, (New Jersey: Princeton, 1995), s. 24.

Storbritannia, og innebar at britene var villige til å sette den britiske flåten i området inn i krigen og senere sende britiske styrker til halvøya. Dette til tross for at britene fort kunne tape langt mer enn hva en seier ville gi dem. En eskalering av krigen som innebar at Kina ble involvert, kunne påføre betydelige tap av britiske interesser.⁴³

Det er derfor viktig å se det store sikkerhetsbildet for å forstå hvorfor britene reagerte som de gjorde da krigen var et faktum. Sikkerhetsbildet var grunnen til at britene fortsatte sitt engasjement i Korea. London balanserte mellom villig alliert til USA og til dels selvstendig aktør som arbeidet for å forhindre tap av viktige interesser som Hong Kong. Denne balansegangen blir særdeles godt illustrert da Kina intervensjoner i november 1950 og britenes største frykt kunne oppstå.

⁴³ Francis Williams, *Memoirs of Prime Minister Clement Attlee*, (New York: A.S. Barnes and Co., 1962), s. 231.

3 Storbritannia – en moderat alliert

Ernest Bevin definerte Korea som "[...] an area of little strategic importance"⁴⁴. På tross av britenes holdning til Korea og landets ønske om fred til å bygge seg opp etter 2. verdenskrig, bevilget britene ressurser og soldater for å bekjempe Nord-Korea. Det fortsatte også etter at Kina tok del i konflikten. Kinas intervensjon i november 1950 fikk stor betydning for Storbritannias videre modus operandi.

Britene visste fra starten av konflikten at det var betydelige farer for Storbritannias interesser i Sørøst-Asia, dersom Kina tok del i konflikten. På bakgrunn av disse farene bestemte britene seg for å kartlegge hvilke muligheter de hadde, da ryktene om kinesisk intervensjon begynte å dukke opp i slutten av oktober og starten av november. London kunne ikke ta beslutninger som ikke var basert på nøye overveielser og fakta. Samtidig var det nødvendig å vise at de var godt plassert på USAs side i konflikten. USA hadde kommet ut av 2. verdenskrig som én av to supermakter. Amerikanerne var de eneste i Vesten som hadde mulighet til å lede kampen mot Sovjetunionen. Britene var dermed nøye med å respektere dette, men likevel arbeide for at Vesten ikke alienerte Kina uten grunn.

London førte denne politikken for å forhindre en større konflikt i Asia, en konflikt som også hadde potensialet til å ramme Europa. Kina og Sovjetunionen hadde en forsvarsallianse som gjorde at angrep på Kina kunne føre til at Sovjetunionen ble med i krigen. Rammeverket for en slik konflikt var enormt og hadde potensialet til å bli en 3. verdenskrig.

3.1 En moderat politikk

Reaksjonene til britene i november og desember 1950 gjenspeilte kabinettmøtene til den britiske regjeringen. I møtene hadde de blitt enige om en politikk som de mente var best for å redusere spenningsnivået i Korea: "In discussion, there was general agreement that policy should be directed towards avoiding a major conflict in the Far East".⁴⁵

Britene var tidlig i november redde for at konflikten skulle øke i omfang. Denne frykten dannet rammeverket for britenes politikk i november og desember:

⁴⁴ Telegram from Foreign Office to New York, 13. november 1950, FO 371/84113, FK1023/85.

⁴⁵ CM(50)71, 6. November 1950, CAB 128/18/31.

[...] our objectives were to localise the Korean war and to press for the entry of the People's Government into the United Nations, but the happenings of the last few days had jeopardised their attainment. [...] the situation was an ugly one, and the results of the Congressional elections might unfavourably affect its handling by the United States Government, but he did not feel either China or Russia was at present working deliberately to spread the conflict.⁴⁶

Lokalisering av konflikten var øverste prioritet for Storbritannia. London var klar over at den eneste muligheten for at det kunne skje, var ved hjelp fra USA. Washingtons posisjon som leder for FN-styrkene og landet med betydelig flest styrker i Korea, gjorde at britene ikke hadde noe annet valg enn å søke støtte fra amerikanerne. London måtte overbevise Washington om at politikken som britene førte, var best for konflikten. Det var en oppgave som britene arbeidet iherdig med gjennom november og desember.

Et av de større problemene for London var anerkjennelsen av Kina. Britene hadde anerkjent Kina i starten av 1950. Washington anså nasjonalistene på Taiwan som Kina. Det var også grunnen til at nasjonalistene hadde Kinas plass i FN.

Ernest Bevin var bestemt på at intervensjonen ikke skulle ødelegge for forholdet mellom Storbritannia og Kina:

In short, in spite of Chinese interventions in Korea, I still regard it as an important contribution to mutual understanding that relations between our two countries should be established on the normal basis of recognition and the exchange of Ambassadors and that the Chinese Government should be represented on the United Nations.⁴⁷

Politikken britene førte gjenspeilte dette synet. London var gjennomgående av den oppfatning at det var best for konflikten å inkludere Kina der det var mulig. I arbeidet med 6-maktsresolusjonen, den demilitariserte sonen og situasjonen som oppsto etter den kinesiske offensiven i slutten av november var dette tydelig. London viste ved hvert tilfelle at de ønsket en løsning som ville være akseptabel for Kina så vel som Vesten. Denne arbeidsmåten var ikke nødvendigvis noe britene måtte gjennomføre.

⁴⁶ CM(50)72, 9. November 1950, CAB 128/18/32.

⁴⁷ CP(50)267, 10. November 1950, *Chinese Intervention in Korea - Memorandum by the Secretary of State for Foreign Affairs*, CAB 129/43/17.

Londons politikk var mildere enn USAs. Britene kunne ha lagt seg på linje med Washington og støttet amerikanernes ønsker for hvordan konflikten burde løses. Siden USA hadde et annet syn på Kina, ville også politikken gjenspeile det. Valgene som britene tok var ofte mildere enn de Washington ville ha valgt. Anerkjennelsen av Kina, faren for vitale interesser i Sørøst-Asia og en svak økonomi, gjorde at britenes valg av politikk hadde som mål å finne politisk middelvei som Washington kunne godta. London var alltid klar over rollen til USA og det faktum at britene for det meste bare kunne påvirke, ikke avgjøre. FN ble således svært viktig for britene. Posisjonen i sikkerhetsrådet og at Koreakrigen var en FN-operasjon gjorde at britene fikk muligheten til å påvirke USA. Det var også i USAs interesse at Koreakrigen ble håndtert i FN.

FN var

important because it meant that the United States would not be acting alone, that the principles of the UN Charter would be maintained, and that no encouragement would be given to right-wing, isolationist Republicans.⁴⁸

USAs ønsker for hvordan konflikten skulle håndteres, gjorde derfor at det var muligheter for britisk påvirkning. Det var en mulighet britene benyttet så godt de kunne, både ved utbruddet av krigen, men ikke minst etter at Kina sendte styrker inn i Korea.

I alle møtene i starten av november som diskuterte Kinas intervensjon, ble det lagt vekt på FN. Bevin påpekte alltid at det var gjennom FN britene ville arbeide for å få støtte for sin politikk. Da Nord-Korea angrep Sør-Korea i 25. juni, var det FN som bestemte seg for å sende en styrke til Korea for å opprettholde FN's mandat. Britene støttet denne aksjonen. De så det som naturlig å støtte, sammen med resten av FN, Sør-Korea i kampen mot nordkoreanske krigshandlinger.⁴⁹ Storbritannias støtte til USA og FN var også i juni preget av et ønske om å føre en politikk som ikke ville sette britiske interesser i fare.

Amerikanernes ønsker for resolusjonen 27. juni 1950, var blant annet en uttalelse som koblet Nord-Koreas handlinger opp mot kommunistisk imperialisme og andre kommunistiske farer i Asia.⁵⁰ London mente at en slik formulering ville føre til misnøye, spesielt hos Kina. Britene

⁴⁸ Peter Lowe, *The Origins of the Korean War*, (New York: Longman Inc., 1986), s. 169.

⁴⁹ CM(50)39, 27. June 1950, CAB 128/17/39.

⁵⁰ CM(50)39, 27. June 1950, CAB 128/17/39.

trodde USA ville formulere resolusjonen slik for å vise styrke overfor Sovjetunionen. På den måten ville ikke Moskva tro at kommunismen kunne få det som de ville ved krigshandlinger, slik Hitler gjorde i forkant av 2. verdenskrig.⁵¹

London valgte likevel å arbeide for å forhindre USAs formulering:

The United States Government should, however, be urged to refrain from including in the preamble to that resolution any reference to the Communist encroachments in other parts of Asia which were not before the Security Council; and it should also be suggested to them that they should refrain from including in the public announcement which they proposed to issue the statement explicitly attributing to "centrally-directed Communist imperialism" the act of aggression against South Korea.⁵²

Storbritannia aksepterte ikke handlinger som kunne forverre situasjonen i Korea. Den britiske politikken som ble ført etter Kinas intervensjon var et faktum, var en fortsettelse av britiske ønsker fra starten av konflikten. London ville fra starten av sørge for at konflikten ble lokalisert til den koreanske halvøya. Farene ved en opptrapping av konflikten var for store til at de kunne akseptere at USA uttalte seg for aggressivt. Britene benyttet det de hadde av innvirkning i FN til å påvirke USAs planer for Koreakrigen. Det var likevel aldri snakk om en egen britisk politikk i Korea.

Britenes handlinger var en videreføring av hvordan de arbeidet med Berlin-krisen i 1948. Britiske politikere mente da at USAs problem var hvordan de ville reagere mot Sovjetunionen:

[...] the United States might underreact or overreact in combating a Soviet probe. What the Washington bureaucracy lacked was the experience of British officials in navigating complex issues.⁵³

London mente derfor at britisk hjelp i vanskelige politiske situasjoner var nødvendig for øyeblikket. Britenes politiske historie og erfaring betydde at de ville være til stor hjelp, selv om de ikke lengre var en supermakt. Bevin uttalte i 1948: "Determination to remain in Berlin despite Soviet pressure must be conveyed but 'bombastic' utterances eschewed".⁵⁴ Fokuset på å unngå bombastiske formuleringer var en gjenganger også i november og desember 1950.

⁵¹ CM(50)39, 27. June 1950, CAB 128/17/39.

⁵² CM(50)39, 27. June 1950, CAB 128/17/39.

⁵³ Peter Lowe, *the Origins of the Korean War*, (New York: Longman Inc., 1986), s. 129.

⁵⁴ Peter Lowe, *the Origins of the Korean War*, (New York: Longman Inc., 1986), s. 134.

Britene var klar over at det var USA som ledet an kampen i Korea, men London mente bestemt at deres politikk ville være bedre. Politikken britene førte var en videreføring av et grunnlag de hadde bygget etter 2. verdenskrigs slutt. London måtte navigere seg i verdenspolitikken ut i fra et annet ståsted. De avbalanserte USAs politikk i en mer moderat retning, slik at Koreakrigen ikke skulle bli starten på en større konflikt, som potensielt kunne ende opp som 3. verdenskrig, som det var en frykt for at kunne oppstå i 1950.⁵⁵

3.2 Britenes frykt for hva en kinesisk intervensjon kunne bety

I slutten av oktober undersøkte britene raskt om det var substans i ryktene om en kinesisk intervensjon. Zhou Enlai, den kinesiske utenriksministeren, hadde uttalt at Kina ville intervenere hvis vestlige styrker krysset den 38. breddegradslinja.⁵⁶ USAs betydelig engasjement og hovedansvar for FN-styrkene, gjorde at det var dit britene vendte seg for å bekrefte eller avkrefte ryktene om kinesisk intervensjon i slutten av oktober og starten av november.

Grunnen til Londons uro var enkel – viktige kolonier i Sørøst-Asia. Mens USA ledet an i Østen, hadde Storbritannia fortsatt kolonier i Sørøst-Asia. Hvis Kina tok aktiv del i konflikten, var det stor fare for at Hong Kong, Malaysia og Singapore kunne gå tapt. Før britene sendte soldater til Korea, var forsvaret av Europa og koloniene i Sørøst-Asia allerede ved bristepunktet.⁵⁷ Et forsvar av koloniene ville derfor være svært vanskelig. Styrkene i Korea var allerede styrker de egentlig ikke ville sende. Hvis en større krig oppsto i Sørøst-Asia som følge av Koreakrigen, ville et forsvar være svært avhengig av at Europa ikke var i fare og krigføring i Sørøst-Asia ikke ville medføre fare for Europa.

Det var indikasjoner på at Kina påvirket problemene Storbritannia opplevde i Hong Kong, Singapore og Malaysia.⁵⁸ Hvis Kina ble en aktiv del av Koreakrigen, ville det være svært vanskelig for britene å opprettholde et forsvar. Europa var førsteprioriteten til britene. Enhver svekkelse av forsvaret i Europa til fordel for kolonier i Sørøst-Asia kunne potensielt bli utnyttet av Sovjetunionen. London var i en vanskelig situasjon hvor én feil avgjørelse kunne få svært

⁵⁵ Peter Lowe, *the Origins of the Korean War*, (New York: Longman Inc., 1986), s. 126.

⁵⁶ William Stueck, *the Korean War: an International History*, (New Jersey: Princeton, 1995), s. 94.

⁵⁷ Peter Lowe, *the Origins of the Korean War*, (New York: Longman Inc., 1986), s. 177.

⁵⁸ Peter Lowe, *the Origins of the Korean War*, (New York: Longman Inc., 1986), s. 167.

negative konsekvenser. Kabinettet hadde allerede i juli hatt en diskusjon ved farene for et kinesisk angrep på Hong Kong.⁵⁹ USAs forsvar av Taiwan hadde ført til økt uro for at styrkene ment for en operasjon mot Taiwan kunne benyttes mot Hong Kong.

Indikasjonene i slutten av oktober som tilsa kinesisk tilstedeværelse i Korea, forsterket uroen i London. Hvis Kina ble en del av Koreakrigen, ville farene for å miste i hvert fall Hong Kong øke betraktelig. Kina kunne benytte muligheten ved deltagelse i Koreakrigen til å ta over britiske kolonier i Sørøst-Asia. På den måten ville de styrke sin posisjon, mens britene mistet viktige områder. Det var også grunnen til at de startet et betydelig arbeid for å kartlegge situasjonen angående kinesisk involvering i Koreakrigen i slutten av oktober. Markante forandringer i konflikten hadde skjedd og London mente at britiske interesser sto i større fare enn tidligere i krigen.

Høykommissæren for det britiske samveldet i India var en av grunnen til det høye spenningsnivået i Storbritannia. Han fortalte London 4. oktober at Kina var urolige for hva som skjedde i Korea:

[...] China is determined at all costs to prevent occupation of Korea by forces under American control as she is convinced that America is implacable in her hostility and is resolved to bring down the People's government.⁶⁰

Britene får klar advarsel fra India om hvilke tanker Kina har hvis de vestlige FN-styrkene fortsetter sin marsj nordover. Zhou Enlai skjuler ikke Kinas tanker bak obskure beskjeder. Foreign Office var fra starten av oktober klar over hvilke konsekvenser krigen kan få. Charge d'affaires ved det britiske konsulatet i Beijing bekreftet at Kinas 4. armé⁶¹ var stasjonert i Mandsjuria.⁶² Kina hadde dermed mulighet til å mobilisere på kort tid. London var derfor klar over at det var betydelige farer for kinesisk deltagelse i Koreakrigen.

Økt kinesisk tilstedeværelse kunne føre til at konflikten beveget seg fra Koreahalvøya til å involvere større deler av Øst-Asia. En slik eskalering kunne fort bety en betydelig opptrapping

⁵⁹ CM(50)42, 4. July 1959, CAB 128/18/2.

⁶⁰ Inward Telegram to Commonwealth Relations Office from U.K. High Commissioner in India, FO 371/84109, FK 1023/26G.

⁶¹ En av de bedre arméene i den kinesiske hæren under borgerkrigen.

⁶² Telegram from Peking to Foreign Office, 18. October 1950. FO 371/84109, FK 1023/38.

av krigen og behovet for styrker ville øke betraktelig. For britene, som allerede slet økonomisk, ville behovet for å sende flere soldater til Korea være vanskelig. Selv om Vesten hadde det teknologiske overtaket og luftherredømme, hadde Kina tilgang på langt flere soldater. Hvis Kina bestemte seg for å delta fullt ut, ville sjansene for å forbli på Koreahalvøya minske. En opptrapping til å inkludere Kina kunne også være en forsmak på at verdens andre supermakt, Sovjetunionen, ville delta i krigen, og dermed effektivt starte 3. verdenskrig.

Den sino-sovjetiske forsvarsalliansen var grunnen til at Sovjetunionen kunne bli trukket inn i konflikten. Mao hadde reist til Sovjetunionen for å diskutere Kinas videre rolle i verdenssamfunnet etter seieren i den kinesiske borgerkrigen. Et av punktene som Mao og Stalin ble enige om, var en forsvarsallianse mellom de to statene.⁶³ Mao ønsket en sikkerhetsgaranti etter en lang kamp mot Japan og de kinesiske nasjonalistene. Stalin så fordelene av å ha en kommunistisk alliert i Asia. Sluttresultatet ble en forsvarsallianse som skulle beskytte begge parter hvis Japan eller en av Japans allierte angrep en av dem. Kinas intervensjon i Koreakrigen førte således til en svært vanskelig situasjon for Vesten. De kunne ikke svare på den kinesiske intervensjonen med å utvide krigen til Kina med mindre de var klare til å kjempe mot Sovjetunionen. Ettersom Moskva hadde anskaffet seg sin egen atombombe i slutten av 1949, var det også stor fare for at et slikt angrep kunne føre til atomkrig.

Dersom Sovjetunionen ble en aktiv aktør i krigen, ville det også medføre økt fare i Europa. Hovedfokuset til Storbritannia var Europa. Det siste London ønsket var et aggressivt Sovjetunionen. Vest-Europa ville være avhengig av at USA beskyttet dem og ikke forlot Europa til fordel for isolasjon. Britenes avhengighet av amerikansk beskyttelse i Europa, var sterkt delaktig til at britene støttet USA i Korea. Selv om en opptrapping av konflikten kunne føre til 3. verdenskrig, kunne ingen handlinger i Korea føre til tap av amerikansk støtte i Europa. Det var en problemstilling som ble svært aktuell for britene i slutten av november.

3.3 Britenes reaksjon på intervensjonen

1. november 1950 ble London informert om at FN-styrkene hadde tatt til fange kinesiske soldater. En av de kinesiske krigsfangene hadde blant annet sagt at over 5000 soldater hadde krysset Yalu-elven.⁶⁴ Det var klart at Kina nå hadde startet en militær operasjon i Nord-Korea.

⁶³ Sergei N. Goncharov, John W. Lewis, and Xue Litai. *Uncertain Partners – Stalin, Mao, and the Korean War*, (Stanford: Stanford University Press, 2003), s. 117.

⁶⁴ Telegram from Washington to Foreign Office, 1. November 1950, FO 371/84111, FK1023/41.

Det var altså substans i ryktene om betydelige troppeforflytninger til Mandsjuria. Telegrammet fortsatte med at hvis en kinesisk intervensjon faktisk ble bekreftet av Douglas MacArthur, FN-styrkenes leder i Koreakrigen, var det behov for å ha en diskusjon om det i sikkerhetsrådet så fort som mulig.⁶⁵ Vesten, med USA og Storbritannia i spissen, gikk inn i november 1950 vel vitende om at Koreakrigen fort kunne eskalere til å inkludere Kina.

USA bekreftet at en større andel kinesiske soldater nå tok del i krigshandlingene og ga de nordkoreanske styrkene betydelig hjelp.⁶⁶ FN-styrkene hadde etter landingen ved Inchon opplevd stor suksess; muligheten for fullstendig seier innen utgangen av 1950 ble sett på som sannsynlig. Kinas aksjon reduserte sjansen for suksess. Storbritannia måtte nå finne en løsning på konflikten som ikke førte til en utvidelse av krigen. En slik løsning var avhengig av amerikansk samtykke. Britene hadde ikke mulighet til å føre en selvstendig politikk i Korea.

Foreign Office startet arbeidet med å forebygge en opptrapping av Koreakrigen da det ble bekreftet at Kina hadde intervenert i Koreakrigen. Det var viktig for britene å gi Kina en mulighet til å trekke seg ut av konflikten. Ernest Bevin sa: "I would have thought there was everything to be said for ignoring limited Chinese intervention".⁶⁷ Britene mener det er bedre at Kina har en mindre deltagelse i krigen enn at de tvinges til å mobilisere større deler av hæren sin for å kjempe mot FN-styrkene.

Bevins sa dette dagen etter at åtte hundre soldater har blitt drept av kinesiske og nord-koreanske soldater.⁶⁸ Et slikt tap av soldater førte mest sannsynlig til sinne i Washington. I London var de villige til å akseptere tapet i håp om at intervensjonen ikke ville vokse til å sette FN-operasjonen i fare. Bevins handlinger peker i retning mot en stor nervøsitet for eskalering av konflikten. De britiske Chiefs of Staff underbygde Bevins frykt da de på et møte 6. november ønsket klargjøring av MacArthurs videre planer.⁶⁹ De fryktet at vestlige styrker nær Yalu-elven ville øke sjansene for en eskalering av konflikten. Storbritannia viste ingen tendenser til å besvare Kinas intervensjon på en aggressiv måte, til tross for tapet av åtte hundre soldater. Tendensen var heller å prøve og se situasjonen fra Kinas side.

⁶⁵ Telegram from Washington to Foreign Office, 1. November 1950, FO 371/84111, FK1023/41.

⁶⁶ Telegram from Washington to Foreign Office, 2. November 1950, FO 371/84111, FK1023/45.

⁶⁷ Telegram from Foreign Office to Washington, 3. November 1950, FO 371/84111, FK1023/45.

⁶⁸ Bruce Cumings, *the Origins of the Korean War, volume II, the Roaring of the Cataract 1947 - 1950*, (New Jersey: Princeton, 1990), s. 741.

⁶⁹ DEFE 4/37, Chiefs of Staff Committee, C.O.S (50) 175th Meeting 6. November 1950, Vol. X.

Kommunismens seier i Kina hadde gitt ideologien framgang og det var naturlig at de ønsket å ha kommunistiske naboer. Kina hadde vært gjennom en vanskelig periode med mye krigføring og, på samme måte som britene, ønsket Kina en periode for oppbygging. Så lenge intervensjonen ikke nådde et nivå hvor vestlig seier ble satt i fare, så kunne den aksepteres. Innsatsviljen, om enn i lite format, kunne også gi politisk goodwill. Alternativet var at konflikten ble større og vanskeligere å demme opp. Et slikt alternativ var det britene fryktet mest, og frykten for en større konflikt påvirket Bevin til å kunne akseptere en mindre kinesisk aksjon i Korea.

Bevins uttalelse vitner om et ønske i Storbritannia om å unngå en større konflikt. Britene sendte tropper til Korea på grunn av USA. Tropper London mente var langt viktigere å benytte i forsvaret av Europa. Siden Storbritannia likevel var i Korea, var britenes oppgave etter Kinas deltagelse i krigen å unngå eskalering av konflikten. Hadde Storbritannia reagert fordømmende mot Kina og krevd at de forlot Korea, ville det ha skapt diplomatiske problemer mellom landene. Det ville også ha økt faren for britiske kolonier i Sørøst-Asia. Bevin var klar over dette, og derfor førte han en politikk som ikke kunne skape et slikt spenningsnivå mellom partene i Korea. Så lenge FN-styrkene ikke ble forhindret nevneverdig, var det heller ikke verdt å oppfordre til konflikt.

Økt kinesisk tilstedeværelse kunne føre til at konflikten beveget seg fra Koreahalvøya til å involvere større deler av Øst-Asia. Krigføring i Kina kunne medføre sovjetisk deltagelse på grunn av den sino-sovjetiske forsvarsavtalen. Det var en realitet som britene ville forhindre. London ville heller aktivt arbeide for at Kina ikke så på Vesten som fiender, men som aktører de kunne samarbeide og diskutere med. Bevin og det britiske utenriksdepartementet undersøkte alle muligheter. Håpet var at Kina innså Vestens formål med Koreakrigen; å etablere et demokratisk styre på halvøya. Vesten hadde ellers ingen planer for området, spesielt ikke en større konflikt som involverte krig mot Kina.

Koreakrigen var en konflikt britene ville bli ferdig med så fort som mulig. London hadde likevel ingen planer om å la USA kjempe alene. Dette spesifiserte Bevin til Washington: "In the meantime, our objective should be to continue to build up the United Nations forces so that

they can deal effectively with any force that can be put against them".⁷⁰ Det var aldri snakk om å trekke seg ut av Koreakrigen. FN-styrkene skulle være kapable til å kjempe mot det som ble sendt mot dem, men det var viktig å ha en kommunikasjonslinje overfor Kina som formidlet hvilke planer FN hadde for konflikten. For britene var det spesielt viktig å betrygge Beijing om at det ikke var noen planer om krigføring i Kina.

Et angrep på Mandsjuria var uaktuelt for britene. I et forsøk på å bevise Vestens intensjoner for Korea, vurderte britene å informere Beijing om at det ikke var planer om å ødelegge de hydroelektriske anleggene ved Yalu.⁷¹ Strømmen generert ved disse anleggene var ytterst nødvendig for industrien i Mandsjuria, og dermed for Kinas økonomi. Britene håpet at deres uttalelser ville forsikre Beijing om at det ikke var planer for krigføring på kinesisk jord. Det var viktig for britene å kommunisere deres politikk angående Kinas intervensjon til USA, for strategisk sett kunne ødeleggelsen av disse anleggene øke sjansene for seier. Et slikt angrep ville utvilsomt sørge for at krigen økte i omfang. Britene var likevel ikke uvillige til å besvare Kinas aksjon i Korea.

Storbritannia kunne akseptere en mindre kinesisk intervensjon, men de var aldri i tvil om å reagere hvis Kinas handlinger i Korea satte en seier i fare:

If, however, the United Command should come to take the view that the degree of Chinese intervention is so serious it cannot quickly be overcome, then it would certainly be necessary to take a much stronger and more positive line both in the United Nations and in publicity⁷²

Storbritannia var villige til å delta i handlinger som kunne føre til at Kinas politikk overfor Vesten ble forverret, og dermed også øke konflikten på Koreahalvøya. Britene var klare på at de ikke var villige til å gå rett til det stadiet uten nøye gjennomgang av situasjonen i Korea og at andre muligheter er undersøkt. Britene hadde betydelig interesse av å redusere krigens omfang. Det er særdeles lite vilje og ressurser i landet for en større konflikt enn hva Koreakrigen foreløpig var.

⁷⁰ Telegram from Foreign Office to Washington, 3. November 1950, FO 371/84111, FK1023/45.

⁷¹ Telegram from Foreign Office to Washington, 4. November 1950, FO 371/84111, FK1023/46.

⁷² Telegram from Foreign Office to Washington, 4. November 1950, FO 371/84111, FK1023/46.

4 Politiske tiltak for å forhindre eskalering

Storbritannia arbeidet for å forhindre en opptrapping av Koreakrigen ved å føre en moderat politikk overfor Kina. Britene var imot den kinesiske intervensjonen, men ville heller ikke reagere på en måte som kunne medføre økt kinesisk aggressivitet. Storbritannia så blant annet på en mindre kinesisk intervensjon som akseptabelt, så lenge det ikke skapte problemer for vestlig seier i Korea. Det var først hvis det oppstod problemer for de vestlige styrkene intervensjonen burde tas opp og diskuteres.

Det britiske arbeidet med 6-maktsresolusjonen er et eksempel på Storbritannias arbeid for å forhindre en spredning av konflikten. Resolusjonen skulle besvare Kinas intervensjon og formidle FN-styrkenes oppgave i Korea. Britene var alltid spesifikke i at enhver ordlegging måtte forhindre fremmedgjøring av Kina. Ifølge britene, var det verste de vestlige allierte kunne gjøre, å ordlegge seg på en måte som var direkte aggressiv mot Kina eller ga dem et ultimatum. Storbritannia så det som en sikker vei mot en større konflikt, og jobbet dermed iherdig for å stoppe slike utsagn.

Britene undersøkte også mulighetene for å etablere en demilitarisert sone i Nord-Korea, slik at Kina ikke fikk et USA-vennlig land som nabo på andre siden av Yalu-elven. Det var nettopp det som definerte britenes handlinger rundt Kinas intervensjon; London var alltid plassert blant de allierte, men de arbeidet for å holde igjen det som kunne blitt aggressive amerikanske handlinger og uttalelser. Britene fryktet at den amerikanske reaksjonen kunne bli en utvidelse av krigføringen til Kina. Gjennom november 1950 viste britene en betydelig vilje og ønske om å forhindre en opptrapping av en konflikt i et område de så på som av liten strategisk interesse.

4.1 6-maktsresolusjonen

Da det ble bekreftet at kinesiske styrker var til stede i Korea og hjalp de nord-koreanske styrkene⁷³, var det også opplagt for britene at intervensjonen måtte besvares. Britene hadde fram til da vært tro mot FN og rollen organisasjonen hadde i konflikten. Det var verdenssamfunnet, gjennom FN, som hadde kommet Sør-Korea til unnsetning. For britene var det viktig å fortsette dette arbeidet. De ville at FN skulle bli sterkere, og for å vise Kina at handlingene som ble tatt, var handlinger som ble diskutert og avgjort i FN. På den måten var det handlinger tatt i fellesskap. FNs medlemsland viste enighet om å stoppe krigshandlinger.

⁷³ William Stueck, *The Korean War: an International History*, Princeton 1995, s. 111 og 113.

Beslutningen falt på å besvare aggressiviteten til Kina med en resolusjon. Vesten ville forsikre Kina om at mandatet til FN-styrkene var å samle Korea under et demokratisk styre. Det var ingen planer om å utvide konflikten. Så fort oppdraget hadde blitt fullført, ville også styrkene trekke seg ut av Korea. Budskapet var det samme som FN hadde kommunisert 7. oktober.⁷⁴ Resolusjon av 7. oktober kom etter landingen ved Inchon og ble framlagt for å berolige Kina om at FN-styrkene bare hadde et samlet og demokratisk Korea som mål.

Britene hadde siden krigens utbrudd vært forkjempere for å sørge for at konflikten ikke spredde seg utenfor den koreanske halvøya. London forsto at Kinas militære operasjon måtte besvares; den påvirket muligheten for en rask avslutning av konflikten. Britene var likevel fast bestemte på at enhver resolusjon måtte ta utgangspunkt i å se saken på en objektiv og moderat måte. Det ville ikke tjene noen av partene i konflikten å være aggressive. London var også klar over at en økt konflikt ville medføre økte kostander og fare for tap av koloniene i Sørøst-Asia. Storbritannia ville bli satt i en vanskelig posisjon hvis det skjedde, og var derfor også opptatte av å være mildere enn USA i den politiske føringen av Koreakrigen.

Det var vanskelig å diskutere konflikten uten at samtalene også inkluderte Kina. London så en mulighet for å inkludere Beijing i hvordan intervensjonen skulle håndteres gjennom besøket til en kinesisk delegasjon til New York senere i november. Delegasjonens formål med besøket, var å diskutere Taiwan, et annet viktig område for Beijing.⁷⁵ Kineserne ville bli inkludert i samtalene rundt konflikten og på den måten få innflytelse på Vesten reaksjoner. En kommunikasjonslinje ville bli etablert, slik at begge sider fikk en mulighet til å forklare sine mål for konflikten. For britene var en slik ordning svært viktig; de mente at det ville være svært negativt å ignorere Kina. Akkurat som britene hadde interesser i Asia, hadde også kineserne historiske interesser i sitt nærområde. Bevin sa i sin argumentasjon for inkludere Kina i samtalene angående Koreakrigen: "(...) her interests in the frontier area cannot however be legitimately denied, whatever her behaviour"⁷⁶

⁷⁴ 376 (V). *The Problem of the Independence of Korea*, Official Documents System of the United Nations, hentet 11. mai 2015, <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/059/74/IMG/NR005974.pdf?OpenElement>.

⁷⁵ Telegram from New York to Foreign Office, 6. november 1950, FO371/84111, FK1023/56.

⁷⁶ Telegram from Foreign Office to Washington, 6. November 1950, FO371/84111, FK1023/53.

Bevin forsøkte å sette seg inn i Kinas posisjon, slik at Beijings handlinger ble forstått bedre. På samme måte som både USA og Storbritannia ville reagert hvis områder i deres nærrområde ble utsatt for en krig, så var også Kina urolig over situasjonen i Korea. Sluttresultatet av krigen ville utvilsomt påvirke den geopolitiske situasjonen til Kina i lang tid framover. Bevins argumentasjon ble benyttet for vise at Kinas handlinger ikke var uten grunn, og det var nødvendig å akseptere Kina historie. Britenes arbeid for å legge til rette for Kina kom av konsekvensene for hva et dårlig forhold med Kina kunne forårsake og i tro med politikken britene hadde bestemt seg for å føre.

Et førsteutkast til 6-maktsresolusjonen var ferdig 10. november⁷⁷, fire dager etter at MacArthur hadde bekreftet at den kinesiske intervensjonen hadde forverret situasjonen for FN-styrkenes suksess. Arbeidet hadde ikke vært uten problemer. Det var sprik mellom Storbritannia og USA om hvordan resolusjonen burde formuleres. Amerikanerne ville ha en resolusjon som la til rette for at FN-styrkenes mandat kunne forandres hvis Kinas intervensjon var av en natur som tilsa at det var nødvendig for å oppnå et samlet og demokratisk Korea.⁷⁸ Britene var sterkt imot en slik formulering, da det fort kunne oppfattes som et ultimatum av Kina.⁷⁹ Akkurat som under Berlin-krisen i 1948, var det viktig for britene å unngå uttalelser som ville oppfattes i overkant fiendtlige og bombastiske av motparten. London arbeidet kontinuerlig med å avbalansere USAs politikk.

MacArthur hadde allerede blitt stoppet fra å sprengte bruer over Yalu-elven⁸⁰. Dette peker klart i retning av at MacArthurs ønsket aggressive tiltak. Å legge til rette for at mandatet til FN-styrkene kunne forandres hvis det var nødvendig, kunne bety angrep i Kina. Det var et scenario som var uaktuelt for britene. For London var en slik hendelse det verste som kunne skje; det ville redusere sjansene for en snarlig avgjørelse av konflikten og kostnadene ville mest sannsynlig øke. Angloamerikansk samarbeid var likevel viktig for Storbritannia.

⁷⁷ Complaint of Aggression upon upon the Republic of Korea. Cuba, Ecuador, France, Norway, the United Kingdom and the United States of America: Joint Draft Resolution, 10. November 1950, FO371/84112, FK1023/74.

⁷⁸ Telegram from New York to Foreign Office, 9. November 1950, FO 371/84112, FK1023/71.

⁷⁹ Telegram from Foreign Office to New York, 9. November 1950, FO 371/84112, FK1023/71.

⁸⁰ William Stueck, *the Korean War: an International History*, Princeton 1995: s. 111.

4.2 Angloamerikansk solidaritet

Selv om britene var bestemte på å forhindre at resolusjonen bar preg av formuleringer som kunne drive Kina vekk fra samtaler med Vesten, var London også opptatt av å opprettholde angloamerikansk solidaritet. Britene ville oppfordre til at Kinas delegasjon ble hørt i FN angående Koreakrigen, men ikke på bekostning av forholdet til USA. Det var derfor gitt beskjed til Jebbs, Storbritannias hovedrepresentant i FN, om at han bare skulle stemme for å høre på den kinesiske delegasjonen hvis amerikanerne også var positivt innstilt til det.⁸¹ Det var en videreføring av britiske føringer fra starten av krigen. Angloamerikansk solidaritet hadde spilt en viktig rolle for at britene i det hele tatt sendte soldater til Korea.

I juli hadde sir O. Franks, den britiske ambassadøren i Washington, videresendt en melding til London om at det kunne oppstå problemer i det angloamerikanske forholdet hvis Storbritannia ikke sendte soldater til Korea.⁸² I slutten av juli var det soldater på vei til halvøya.⁸³ Den avgjørelsen kom etter et tidligere møte hvor Chiefs of Staff hadde advart mot nettopp dette, for det kunne føre til problemer med forsvaret av Sørøst-Asia.⁸⁴

I november ble det igjen klart at det angloamerikanske forholdet var ytterst viktig for britene. I kapittel fem blir det vist at britene knyttet deltagelse i Koreakrigen opp mot europeisk sikkerhet. Britiske avgjørelser før den tid var nok også preget av denne mentaliteten hos britene, og gjorde at det var viktig for dem å støtte USA.

Britene var klar over rammene både for sikkerheten i Europa og for videre krigføring i Korea; det var umulig uten USA. London kunne arbeide for å gjøre forholdene så fordelaktige som mulig for seg selv, men det ble alltid avbalansert av angloamerikansk solidaritet. Ordren til Jebbs var et eksempel på hvordan britene visste hvilke rammeverk de måtte jobbe innenfor. Konflikter innad i det angloamerikanske forholdet ville redusere sjansene for suksess i Korea og kunne føre til konsekvenser for europeisk sikkerhet. Det kunne ikke London akseptere, og var grunnen til at balansegangen mellom selvstendig aktør og moderat alliert var så viktig. Gjennom FN fikk britene benyttet denne rollen på en god måte.

⁸¹ Telegram from Foreign Office to New York, 7. November 1950, FO 371/84111, FK1013/46.

⁸² Peter Lowe, *the Origins of the Korean War*, (New York: Longman Inc., 1986), s. 177.

⁸³ CM(50)50, 25. July 1950, CAB 128/18/10.

⁸⁴ CM(50)46, 17. July 1950, CAB 128/18/6.

Britene var opptatte av FN og rollen organisasjonen spilte i Koreakrigen. Folkeforbundet hadde vist seg å være svakt og ineffektivt i forkant av 2. verdenskrig. Det var noe britene ville unngå igjen. Ønsket var å opprette samtaler med Kina, men å vente på den kinesiske delegasjonen ville ta lang tid. De var ikke ventet i New York på en god stund. Det ville dermed svekke FNs omdømme og handlingskraft hvis ingenting ble gjort med tanke på Kinas intervensjon.⁸⁵ For Storbritannia kunne det fort minne om hvordan Folkeforbundet hadde operert på 1930-tallet. "After all, the resolution – which may well be only our first step – goes no further than stating United Nations intentions and calling off action clearly incompatible with the Charter"⁸⁶ var argumentasjonen Bevin benyttet seg av for forsvare å gå videre med 6-maktsresolusjonen. Realiteten ble dog en annen, for det ble aktivt arbeidet for å utsette avstemmingen av resolusjonen. Storbritannia og USA var begge interessert i en utsettelse.

4.3 Utsettelse av resolusjonen

De seks landene⁸⁷ som sto som sponsorer til resolusjonen, med Storbritannia, USA og til dels Frankrike i spissen, hadde kommet til enighet om mesteparten av resolusjonens innhold 10. november 1950. Det var dog interne diskusjoner angående tidspunktet for når resolusjonen skulle diskuteres offisielt i sikkerhetsrådet.⁸⁸ Siden resolusjonen adresserte Kinas intervensjon i Nord-Korea, en aksjon som påvirket FN-styrkene negativt, var det opplagt at enhver avstemming i sikkerhetsrådet ville medføre et sovjetisk veto. Koreakrigen hadde også en politisk og ideologisk betydning for Sovjetunionen.

Vesten arbeidet basert på Sovjetunionens innstilling med å få sendt resolusjonen til generalforsamlingen, hvor det ble sett på som svært sannsynlig at det ville bli oppnådd et flertall for å godta resolusjonen. Ønsket om fred var stort blant FNs medlemsland. På den måten manøvrerte USA og Storbritannia seg rundt Sovjetunionens veto. Det var likevel ikke hastverk med å få stemt over resolusjonen.

Britene var ikke blant dem som ville at resolusjonen ble diskutert så fort som mulig.⁸⁹ I New York arbeidet Jebbs for å utsette diskusjonen angående resolusjonen. Den kinesiske delegasjonen var blitt invitert til New York og det ville være, ifølge britene, i alles beste

⁸⁵ Telegram from Foreign Office to New York, 8. November 1950, FO 371/84112, FK1023/64.

⁸⁶ Telegram from Foreign Office to New York, 8. November 1950, FO 371/84112, FK1023/64.

⁸⁷ Cuba, Ecuador, Frankrike, Norge, Storbritannia og USA.

⁸⁸ Telegram from New York to Foreign Office, 10. November 1950, FO 371/84113, FK1023/86.

⁸⁹ Telegram from New York to Foreign Office, 10. November 1950, FO 371/84113, FK1023/86

interesse å diskutere resolusjonen med dem til stede. Jebbs handlinger i sikkerhetsrådet faller overens med britenes overordnede linje angående Koreakrigen; å sørge for at Kina ikke ble oversett og dermed tvinge dem inn i en posisjon som kan føre til at konflikten trappes opp. Jebbs uttalelser i sikkerhetsrådet betydde også at Sovjetunionens representant var informert om britenes posisjon på feltet, og dermed økte sjansen for at kineserne også ville bli gjort oppmerksomme på hvordan Storbritannia sto i saken. Britene fortsatte sitt arbeid hvor de sto sammen med Vesten, og spesielt USA, men utforsket enhver mulighet for å sørge for at Kinas posisjon ble respektert og at kineserne ble gitt muligheter for å forklare sine handlinger.

Storbritannias arbeid for å utsette avstemmingen over resolusjonen vitner likevel om et arbeid for å fremme egne interesser. Bevins uttalelser om å opprettholde FNs mandat ga inntrykket av at britene var opptatte av et sterkt FN, men arbeidet med å utsette resolusjonen var kontraproduktivt for å oppnå det. Hvis fokuset var et sterkt FN, ville det vært i Londons beste interesse å reagere på Kinas intervensjon så fort resolusjonen var ferdig. Verden ville da sett at FN fordømte enhver krigshandling og hadde som mål å stoppe stater som sto bak slike handlinger.

En slik standhaftighet kunne derimot føre til at britiske interesser ble satt i fare. Det ville også redusere mulighetene for Bevins plan om en demilitarisert sone. Resolusjonen kunne bli introdusert for sikkerhetsrådet, men Bevin mente på det tidspunktet at en demilitarisert sone ville være en bedre løsning for å stoppe Koreakrigen. En stopp i krigføringen ville også bety redusert sjanse for tap av britiske kolonier, som hadde vært et stort uromoment for britene siden krigsutbruddet. Britenes politiske balansegang mellom Kina og USA ble også overført til Londons egne interesser. Britenes ønske for en sterk verdensorganisasjon ble underlagt deres egne ønsker for å bevare viktige kolonier i Sørøst-Asia og forhindre en økt konflikt. Det var bedre å avvente, slik at britene kunne undersøke flere muligheter, enn å vedta en resolusjon som kunne forverre situasjonen i Korea. London ønsket en avslutning av konflikten så fort som mulig, men virket svært urolige for avgjørelser som potensielt kunne skape et økt spenningsnivå.

Gjennom politisk arbeid kom derfor ikke 6-maktsresolusjonen opp til avstemming i sikkerhetsrådet i starten av november. Utad økte dette sjansene for at den kinesiske delegasjonen ville nå New York før sikkerhetsrådet stemte over resolusjonen. Det kom også fram i samtaler mellom Jebbs og Bevin. Utenriksministeren oppfordret igjen Jebbs til å arbeide

for å utsette samtaler i sikkerhetsrådet som omhandlet Koreakrigen og 6-maktsresolusjonen.⁹⁰ Britene ønsket fortsatt kinesisk deltagelse i samtalene, for det ville redusere spenningsnivået og øke sjansene for en snarlig avslutning av konflikten. Det var derfor en god grunn å benytte seg av for å utsette diskusjonene. Det var andre strategiske grunner som også kunne være delaktige i at britene arbeidet med å utsette avstemmingen. USA var også interessert i å utsette at resolusjonen siden de planla en offensiv for å avslutte krigen.⁹¹ Britene vurderte en demilitarisert sone.

4.4 Demilitarisert sone i Nord-Korea

Jebbs arbeid med å utsette avstemming av resolusjonen ble oppfordret av utenriksdepartementet. Informasjonen som ble gitt Jebbs var at Bevin ville diskutere nye idéer angående Kinas intervensjon og krigens videre gang. Forslaget går ut på en opprettelse av en demilitarisert sone i deler av Nord-Korea.⁹² Britene førte parallelt med 6-maktsresolusjonen idéen om en demilitarisert sone som strakk seg fra Chongjin – Hungnam til grensene til Kina og Sovjetunionen. Bevin fryktet at selv om krigslykken tilsynelatende var på deres side, så kunne det snu:

I feel that this aspect of the problem, together with the grave risks inherent in the present situation of an extension of hostilities beyond Korea, needs special emphasis with the Americans. Indeed, the successful conclusion of the campaign on hitherto accepted lines **seems no longer possible without serious risk of the conflict spreading.**⁹³⁹⁴

På tidspunktet Bevin sendte telegrammet til Washington, var London allerede klar over at det var et betydelig antall kinesiske styrker i Nord-Korea.⁹⁵ Bevin definerte Korea som "(...) an area of little strategic importance"⁹⁶, og jo fortere krigen endte, jo bedre var det for alle involverte. Håpet var at en etablering av en demilitarisert sone førte til at Kinas frykt for at Vesten benyttet konflikten som et springbrett for videre krigføring mot Kina, ville være uberettiget. Den demilitariserte sonen ville føre til at Vesten ikke hadde baser tett opp mot

⁹⁰ Telegram from Foreign Office to Washington, 21. November 1950, FO 371/84116, FK1023/132.

⁹¹ FO 371/84117, FK1023/149.

⁹² Telegram from Foreign Office to New York, 13. november 1950, FO 371/84113, FK1023/85

⁹³ Telegram from Foreign Office to New York, 13. november 1950, FO 371/84113, FK1023/85.

⁹⁴ Egen utheving.

⁹⁵ Telegram from Washington to Foreign Office, 10. november 1950, FO 371/84113, FK1023/85.

⁹⁶ Telegram from Foreign Office to New York, 13. november 1950, FO 371/84113, FK1023/85.

Mandsjuria. På den måten så Storbritannia en god mulighet til å avslutte sine militære forpliktelser på halvøya, og samtidig sørge for at Kina ikke følte seg truet av Vesten.

For Storbritannia utgjorde den demilitariserte sonen en vinn-vinn løsning. Håpet var at USA ville støtte Storbritannia og at Kina deretter ville akseptere planen. USA hadde allerede kommunisert til Storbritannia at de vurderte en demilitarisert sone på begge sider av Yalu-elven.⁹⁷ Dette ga britene håp om at planen kunne bli en mulighet. Deres versjon av en demilitarisert sone hadde også større mulighet for å lykkes, mente de. En av grunnene til at Kina observerte FN-styrkenes marsj mot Yalu-elven med uro, var fordi et vestlig innstilt Korea ville påvirke Mandsjuria. Kina ville aldri godta at en del av deres suverene territorium ble en del av en demilitarisert sone. Det var derimot større sjanser for at en demilitarisert sone som gjorde av Vesten aldri grenset opp mot Mandsjuria kunne bli akseptert.

På tross av britenes håp om amerikansk støtte kom ikke forslaget forbi diskusjonsstadiet. Jebbs⁹⁸ og Franks⁹⁹ hadde begge kommunisert at USA mest sannsynlig ville si nei til Bevins forslag. Det kom av at en slik avgjørelse måtte komme i form av samtaler mellom partene involvert, ikke gjennom unilaterale avgjørelser. Vesten var avhengig av at Kina selv så det som et naturlig valg å etablere en demilitarisert sone.

Bevin mente at krigslykken kunne snu, og han ville undersøke muligheten for en demilitarisert sone. Det ikke unaturlig at Kina plana militære aksjoner som kunne forandre situasjonen i Korea. Landingen ved Inchon hadde ført til at FN-styrkene hadde gjenvunnet tapte områder og presset de nord-koreanske styrkene nordover. Kina kunne ha noe lignende planlagt, og Bevin mente et kinesisk avslag om planen for en demilitarisert sone ville være en indikasjon på det: "[...] if they do so [avslår forslaget], their rejection can only mean that they are bent on making mischief."¹⁰⁰ Det var mer enn en grunn til å vurdere den britiske utenriksministerens plan. Selv om et avslag ikke var ensbetydende med framtidige militære operasjoner fra Kinas side, kunne det likevel være en god indikasjon på at noe var planlagt. Britenes plan var avhengig av å bli akseptert av USA før det var mulig å vite hva Kina mente om planen.

⁹⁷ Telegram from Washington to Foreign Office, 10. november 1950, FO 371/84113, FK1023/85.

⁹⁸ Telegram from New York to Foreign Office, 14. november 1950, FO 371/84113, FK1023/98.

⁹⁹ Telegram from Washington to Foreign Office, 14. november 1950, FO 371/84113, FK1023/99.

¹⁰⁰ Telegram from Foreign Office to New York, 13. november 1950, FO 371/84113, FK1023/85

For USAs del måtte administrasjonen også alltid kalkulere opinionen blant det amerikanske folket i avgjørelser som ble tatt.¹⁰¹ Fra utsiden så offensiven nordover ut som en parademarsj som ville ende med total seier, akkurat som MacArthur hadde oppnådd under 2. verdenskrig. En stopp i offensiven og etableringen av en demilitarisert sone ville se ut som et tap fra amerikansk side og gjorde at sjansene svært små for at Washington ville godta Bevins plan. Det var viktig for USA å vise styrke mot kommunismen. Å stoppe det som så ut som en ustoppelig offensiv ville være et stort politisk tap, spesielt etter at Mao hadde vunnet den kinesiske borgerkrigen.

Maos seier var vanskelig å akseptere for mange amerikanske politikere. De hadde argumentert for å støtte de kinesiske nasjonalistene anført av Chiang Kai-Shek under borgerkrigen, slik at kommunismen ikke vant i Kina. Ettergivenhet overfor Kina ville påvirke demokratenes oppslutning i Kongressvalget som skulle være i november. Konflikten i Korea ble dermed også en viktig brikke i amerikansk innenrikspolitikk, og begrenset mulighetene til Truman-administrasjonen.

Da Franks introduserte idéen om en demilitarisert sone til Acheson, forklarte den amerikanske utenriksministeren hvorfor Bevins plan ikke ville fungere.¹⁰² Amerikanerne var bestemte på at en slik avgjørelse bare kunne skje etter diskusjoner mellom partene, ikke som en unilateral avgjørelse fra Vestens side. Washington var heller ikke veldig interessert i å gi opp 6-maktsresolusjonen for Bevins plan for en demilitarisert sone.

Å trekke en resolusjon som fordømte Kinas intervensjon til fordel for en demilitarisert sone så USA som negativt. 6-maktsresolusjonen var et politisk virkemiddel som fordømte Kinas intervensjon og krevde at alle kinesiske styrker trakk seg ut av Nord-Korea. Det kunne gi inntrykket av at Vesten aksepterte Kinas intervensjon hvis 6-maktsresolusjonen ble gitt opp til fordel for en demilitarisert sone. Det kunne også skape en presedens som andre land kunne utnytte senere. Ønsket om en demilitarisert sone kunne framstå som om Vesten fryktet Kinas militære styrke og ønsket en stopp i krigshandlingene før et potensielt tap kunne oppstå.

¹⁰¹ Telegram from New York to Foreign Office, 14. november 1950, FO 371/84113, FK1023/98.

¹⁰² Telegram from New York to Foreign Office, 15. november 1950, FO 371/84114, FK1023/109.

Innenrikspolitikken i USA ble dermed en faktor i Koreakrigen. Bevin hadde i starten av november nevnt i et kabinettmøte at det var fare for at valgene i november ville påvirke USAs rolle i Korea.¹⁰³ Dessverre for britenes ønsker for en demilitarisert sone, var Kongressvalgene delaktige i at den britiske planen for en demilitarisert sone aldri kom forbi diskusjonsstadiet. USA var likevel ikke det eneste hensynet som måtte tas. Kina måtte også akseptere en demilitarisert sone.

For Kina ville en demilitarisert sone bety at det ikke ville være et vestlig nærvær på andre siden av Yalu-elven, men det geopolitiske nærområdet ville bli svært annerledes. Det ville blant annet medføre at Nord-Korea som stat ville forsvinne. Et tap i Korea ville bety at kommunismen ville gå på et tap samtidig som oppslutningen rundt vestlige verdier ville stige. Det var lite sannsynlig ut i fra et geopolitisk og ideologisk ståsted at Kina ville akseptere en demilitarisert sone så raskt etter at krigslykken hadde snudd. Det var for stor misnøye i Kina rettet mot USA og amerikanernes "imperialisme". Washington hadde holdt med nasjonalistene under borgerkrigen og hadde ved krigsutbruddet beskyttet Taiwan gjennom å sende deler av stillehavsflåten mellom fastlandet og Taiwan. Kinas plass i sikkerhetsrådet var fortsatt forbeholdt Taiwan, noe som også skapte irritasjon hos Mao. Det var for mange faktorer som tilsa at Kina ikke ville godta en demilitarisert sone uten å undersøke om de igjen kunne snu krigen i deres favør.

Et annet problem for at en demilitarisert sone skulle finne sted var USAs planer for fullstendig seier i Korea. Landingene ved Inchon og den påfølgende suksessen hadde gjort at MacArthur hadde gode grunner til å fortsette kampen nordover. De nord-koreanske styrkene hadde blitt beseiret. Selv om de kinesiske styrkene skapte problemer, så var ikke problemene store nok til å godta en stopp i marsjen mot Yalu. Amerikansk ønske om britisk tillatelse til å forfølge fly ("hot pursuit") inn i Mandsjuria, vitner om at det var en driv innad hos amerikanerne om å oppnå en fullstendig seier for å samle Korea under et USA-vennlig styre.¹⁰⁴

Selv om aggressive handlinger overfor Kina og på kinesisk jord kunne føre til en betydelig eskalering av krisen, var Washington likevel villig til å ta sjansen for å oppnå bedre resultater. Bevin og de britiske Chiefs of Staff var samstemte i å nekte USA deres ønske om tillatelse til

¹⁰³ CM(50)72, 9. November 1950, CAB 128/18/32.

¹⁰⁴ Telegram from Foreign Office to Washington, 14. november 1950, FO 371/84114, FK1023/108.

å utvide krigsoperasjoner inn i Mandsjuria.¹⁰⁵ Som de kommuniserte til Washington, var farene for at konfliktene ville øke i omfang for stor til å tillate det. Diskusjonene i Washington angående en demilitarisert sone og forespørselen om utvidelse av krigsoperasjonene, vitnet om et sprik mellom Storbritannia og USA.

Mens britene undersøkte mulighetene for å forhindre at konfliktens omfang økte, og kanskje til og med ble stoppet, gjorde amerikanerne det motsatte. De var villige til å utføre krigsoperasjoner som mest sannsynlig ville føre til en større konflikt. Et amerikansk angrep i Mandsjuria kunne potensielt ha ført til at den sino-sovjetske forsvarspakten ville blitt aktivert, noe som ville gjort Sovjet til en aktiv aktør i konflikten. Dette er også et argument for at krigen kunne gå fra en liten konflikt på Koreahalvøya til 3. verdenskrig. USA var fortsatt ikke villige til å diskutere handlinger som ville medføre et steg tilbake i forhold til hvordan det så ut til at krigen ville ende. MacArthurs "Home-by-Christmas" offensiv¹⁰⁶ senere i november og Kinas påfølgende motoffensiv var nødvendig for å etablere det faktiske maktforholdet på halvøya etter intervensjonen.

¹⁰⁵ Telegram from Foreign Office to Washington, 14. november 1950, FO 371/84114, FK1023/108.

¹⁰⁶ Navnet på MacArthurs plan for å vinne Koreakrigen. En siste offensiv skulle føre FN-styrkene til Yalu og samle hele Korea under vestlig kontroll. Som navnet tilsier var MacArthur overbevist om at krigen ville være slutt til jul.

5 Vendepunktet i Koreakrigen

Vesten trodde slutten av november markerte siste sluttspurt for Koreakrigen. Kinas intervensjon i starten av november hadde ført til litt uro, men den ble ikke sett på som ødeleggende for målet om seier. USA hadde bedt Storbritannia om å vente med å introdusere 6-maktsresolusjonen samt avslått idéen om en demilitarisert sone. Grunnen var troen på MacArthurs "Home-by-Christmas"-offensiv. Dessverre for Vesten hadde Mao planlagt en egen offensiv som også startet i slutten av november. Den kinesiske offensiven viste seg å være sterkere og sendte FN-styrkene i retrett sørover.

Retretten førte til politiske uroligheter. USA ville introdusere 6-maktsresolusjonen så fort som mulig, men med en forandring som fordømte Kina og erklærte dem som den krigførende part. Dette startet en vanskelig periode for Storbritannia der farene for en opptrapping av konflikten økte. Arbeidet britene hadde lagt ned i forkant av MacArthurs offensiv hadde vært for å forhindre den typen opptrapping som USA nå ønsket. Britene mistet likevel ikke troen på at deres politikk var korrekt for Koreakrigen. De avslo et amerikansk ønske om forandring til 6-maktsresolusjonen. En intern debatt blant regjeringen viste likevel at britene sto på sitt i håp om at USA ville være enige om at britenes politikk var den beste. Britene var klare for å akseptere Koreakrigen økte i omfang dersom det var det eneste alternativet USA så for seg.

Britenes støtte inkluderte ikke atomkrig. Da det ble implisert at det var muligheter for at atomvåpen kunne bli brukt i Koreakrigen, så ikke britene noen annen mulighet enn at Attlee reiste til Washington for å diskutere konflikten. I Washington fortsatte britene sin moderate holdning, selv om det var indikasjoner på at angloamerikansk solidaritet var viktigst for britene. Diskusjonene kunne ha ført til en opptrapping av konflikten, men britenes håp var igjen å føre sin moderate politikk i tro på at amerikanerne ville støtte britenes synspunkt.

Sluttresultatet ble enighet om hvordan konflikten skulle styres videre, selv om begge sider ikke fikk alle ønsker for samtalen innfridd. Britene klarte å påvirke USA med sin politikk for hvordan konflikten burde håndteres og en eskalering av Koreakrigen ble unngått.

5.1 "Home-by-Christmas"-offensiven feilet

Chiefs of Staff also consider and Ministers agree that the time has come **to press for coordinated** system of higher direction of operations in Korea and on **closer** control of General MacArthur by United States Government in consultation with Governments' members of the Security Council which have forces in Korea.¹⁰⁷

Etter MacArthurs offensiv hadde møtt stor motstand fra en kinesisk offensiv, var det et resolutt svar fra Storbritannia om hvordan konflikten burde styres videre. Det var enighet blant politikerne og de militære i Storbritannia om bedre kontroll i føringen av Koreakrigen. Spenningsnivået var høyt i FN etter Kinas offensiv. Amerikanerne hadde sett for seg en enkel marsj nordover, et inntrykk som ble forsterket av MacArthurs tro på seier¹⁰⁸, for å avslutte konflikten på halvøya. Den kinesiske offensiven kom således som en stor overraskelse og knuste ethvert håp om en tidlig løsning på konflikten.

Det som møtte offensiven mot Yalu var en motoffensiv fra den kinesiske intervensjonshæren.¹⁰⁹ Etter at Mao hadde bestemt seg for å intervenere i Korea, hadde kinesiske styrker beveget seg fra Mandsjuria til Nord-Korea.¹¹⁰ Da denne hærstyrken satte i gang sin egen offensiv hadde de en betydelig fordel da det kom til antall styrker. Ved siden av overtallet i soldater, hadde også den kinesiske hæren benyttet tiden siden oktober til å etablere seg i Nord-Korea. Det gjorde dem kapable til å kjempe mot FN-offensiven.

I tillegg marsjerte FN-styrkene nordover spredt ut over store områder, noe som gjorde målrettede angrep svært effektive. Kineserne benyttet seg av det tallmessige overtaket og angrep de spredte FN-styrkene med et overtak som gjorde at retrett var eneste mulighet. Spredningen av FN-styrkene gjorde også at det ikke ble oppfattet at en kinesisk offensiv var i gang før et par dager etter den startet.¹¹¹ Samlet sett ga det Kina en stor fordel som de benyttet for å skaffe seg overtaket i konflikten.

¹⁰⁷ Telegram from Foreign Office to Washington, 1. december, FO 371/84119, FK1023/190.

¹⁰⁸ William Stueck. *The Korean War: an International History*, (Princeton 1995), s. 127.

¹⁰⁹ William Stueck. *The Korean War: an International History*, (New Jersey: Princeton 1995), s. 128.

¹¹⁰ Sergei N. Goncharov, John W. Lewis, and Xue Litai. *Uncertain Partners: Stalin, Mao, and the Korean War*. (Stanford: Stanford University Press: 2003), s. 184.

¹¹¹ William Stueck. *The Korean War: an International History*, (New Jersey: Princeton 1995), s. 128.

Den kinesiske offensiven førte til at situasjonen i FN forverret seg. Bare noen dager etter MacArthurs offensiv, var de vestlige styrkene i full retrett mot Seoul. Sjansene for å etablere en demilitarisert sone var ikke lengre tilstede. Alt tilsa at de kinesiske styrkene hadde ordre om å fullføre det de nord-koreanske styrkene ikke hadde klart. Maktbalansen hadde forskjøvet seg i disfavør for Vesten. Seoul var igjen i fare for å falle under kommunistisk kontroll og det mest realistiske var status quo ante fra før krigsutbruddet; enighet om å dele landet ved den 38. breddegradslinjen.

5.2 Londons offisielle reaksjoner

Da prospektene i Koreakrigen vendte seg fra en snar avslutning til retrett sørover, ble også tonen fra Truman-administrasjonen annerledes. Et av de første tiltakene de ville benytte seg av var å få 6-maktsresolusjonen lagt fram i sikkerhetsrådet. Amerikanerne ville også legge til fordømmelse av Kina og at kineserne skulle defineres som den aggressive parten og den som startet krigshandlingene. London så på USAs reaksjoner som alt for aggressive:

Please impress on the State Department the importance which the Cabinet attaches to leaving the present Korea Resolution as it stands. The introduction of a charge of Aggression against the Chinese would have incalculable consequences and we cannot be rushed into a grave step of this kind without further consultation and Cabinet consideration her.¹¹²

Ønsket til USA fikk ingen umiddelbar støtte hos britene. Britenes formål gjennom hele november hadde basert seg på å finne en løsning på konflikten. Amerikanernes ønske ville medføre det motsatte. Mulighetene for at Kina og Vesten kunne komme til enighet om hvordan konflikten skulle utfolde seg, ville med amerikanernes endring forsvinne. Det ville også gått imot britisk ønske om å unngå bombastiske uttalelser, som de tidligere i november hadde gjort sitt ytterste for å unngå. Dette var et tilfelle hvor britene viste klare tendenser der de mente at deres politiske erfaring var nødvendig for å håndtere en vanskelig situasjon som den som nå hadde oppstått.

Britenes reaksjon på Washingtons forslag kom av frykten for hvordan generalforsamlingen i FN ville reagere. Ved å utnevne Kina som den angripende parten i konflikten, ville det mest sannsynlig føre til at generalforsamlingen krevde at konflikten ble utvidet til å stoppe Kina.¹¹³

¹¹² Telegram from London to Washington, 29. November 1950, FO 371/84118, FK1023/182.

¹¹³ FO 371/84118, FK1023/190.

Det ville kreve flere soldater, mer materiell og økte ressurser for å vinne krigen. Britene hadde til nå stoppet enhver amerikansk forespørsel som kunne bety at krigens omfang økte, blant annet ønsket om "hot-pursuit" inn i Mandsjuria. Ved å godta den amerikanske forespørselen ville det britiske arbeidet gjennom november med ett forsvinne. I tillegg ville det forverre forholdet til Kina.

Kina ville se på Vesten som en fiende det var umulig å ha samtaler med. Situasjonen som britene fryktet aller mest, var svært sannsynlig i slutten av november. Storbritannia så dermed ingen annen mulighet enn å gå imot USAs ønsker. Britenes handlinger samsvarte med hvordan de hadde arbeidet gjennom hele november, men britene var langt i fra så overbeviste og bestemte som de ville overbevise amerikanerne om.

5.3 Storbritannias interne debatt

London fryktet at den kinesiske offensiven var starten på en lengre konflikt i Korea. Det ville britene unngå, som Clement Attlee uttalte i et regjeringsmøte i etterkant av Kinas offensiv:

The Prime Minister said that it was of the first importance that the United Nations should not be trapped into diverting a disproportionate effort to the Far East. Their operations in Korea had been important as a symbol of their resistance to aggression; **but Korea was not in itself of any strategic important to the democracies** and it must not be allowed to draw more of their military resources away from Europe and the Middle East.¹¹⁴¹¹⁵

Britenes støtte av FN-engasjementet i Korea var vel så mye basert på besvarelsen av Nord-Koreas aggresjon og ikke fordi det var Sør-Korea som ble angrepet. Britene fryktet at konflikten i Korea ville sette viktigere prioriteringer i Europa i fare hvis konflikten fortsatte. Britenes gjentagende uttalelser om hvor strategisk uviktig Korea var, vitnet om at konflikten var vel så viktig for FNs omdømme som den var for å finne en løsning for Korea.

Selv om britene ikke så på Korea som viktig, var de likevel blant landene som mente det var viktig å stoppe Nord-Koreas aggresjon. En annen årsak var å støtte USA i landets kamp mot kommunismen og det de så som sovjetiske handlinger. Sovjetunionen var Europas store uromoment og USA var landet som stoppet sovjetisk dominans over hele kontinentet:

¹¹⁴ CM(50)78, 29. November 1950, CAB 128/18/38.

¹¹⁵ Egen utheving.

If we were to withdraw our support for United States strategy in the Far East, the United States Government would be less willing to continue their policy of supporting the defence of Western Europe; and without their full assistance in Europe, we have little chance of withstanding a Russian aggression there.¹¹⁶

Det hadde vært bedre for britene hvis offensiven ikke hadde blitt satt i gang og det hadde blitt fokusert på enten 6-maktsresolusjonen eller Bevins plan for en demilitarisert sone. Sluttresultatet var likevel begge gangene å gjøre som amerikanerne ønsket. Regjeringsmøtet 29. november går langt i å forklare britenes handlinger. USAs strategiske rolle for Europas sikkerhet anses av britene som deres øverste prioritet.

Franks handlinger i Washington reflekterte likevel ikke alltid denne problemstillingen. Britene gjorde det klart overfor USA at de ikke var villige til å forandre 6-maktsresolusjonen. De gikk med å utsette avstemmingen for 6-maktsresolusjonen i sikkerhetsrådet i påvente av hvordan "home-by-Christmas"-offensiven utartet seg. Da offensiven ikke oppnådde det som var planen, var ikke britene villige til å følge USAs direksjoner, selv om det kunne være negativt for det angloamerikanske samarbeidet.

Storbritannias motstand til forandringen i 6-maktsresolusjonen førte til at USA aksepterte britenes synspunkt.¹¹⁷ Washington aksepterte britenes frykt for at forandringen kunne føre til at konfliktens omfang økte og krigsteateret ville bli betydelig større. Britene oppnådde et resultat som mest sannsynlig reduserte sjansene for økt konflikt og en større krig.

Det er vanskelig å vite akkurat hvordan Kina ville reagert på en modifisert 6-maktsresolusjon som USA ville introdusere for sikkerhetsrådet og deretter generalforsamlingen i FN. Mao hadde bevist for resten av verden at Kina var villige til å kjempe for sine idealer selv om det var mot en styrke som i teorien var overlegen deres egen. USAs forandring av 6-maktsresolusjonen ville mest sannsynlig føre til at alt håp for samtaler forsvant. Britenes frykt for at generalforsamlingen ville kreve at Kina ble stoppet stemte nok også. Hele verden hadde sett 2. verdenskrigs ødeleggelser. Ethvert land med krigstendenser var således svært uvelkommen i et globalt miljø som forsøkte å etablere retningslinjer og klima for fred og samarbeid gjennom FN.

¹¹⁶ CM(50)78, 29. November 1950, CAB 128/18/38.

¹¹⁷ Telegram from Washington to Foreign Office, 30. November 1950, FO 371/84119, FK1023/190.

Selv om britene gikk imot USAs ønsker for 6-maktsresolusjonen, var de likevel opptatte av å bekrefte at de fortsatt ville samarbeide med USA i Korea for å finne en løsning på konflikten. Dagen etter regjeringsmøtet møttes Franks og Acheson for å diskutere Korea.¹¹⁸ Franks formidlet briterens holdning om at FN gikk inn i Korea basert på prinsippet om å stoppe krigshandlinger. Den kinesiske offensiven hadde gjort det vanskeligere å oppnå målet om et demokratisk Korea, men britene sto fortsatt sammen med USA i Korea. Franks antydte likevel at hvis et valg var nødvendig, var det Vest-Europa som var bastionen for frihet og demokrati i verden, ikke Korea.

Britene indikerte at den kinesiske offensiven hadde ført til at videre handlinger i Korea måtte diskuteres, men at det for øyeblikket ikke var antydninger til å formidle det som ble diskutert i regjeringsmøtet. Begge parter var enige om at en løsning så vanskelig ut i forhold til hvordan amerikanerne trodde at konflikten ville bli løst etter "home-by-Christmas"-offensiven. Det var også derfor Franks sa at det var mulig at konflikten måtte løses på en politisk måte, dersom det viste seg at det ikke lenger var mulig å komme fram til en militær løsning.

Britene mente fortsatt at den beste politiske løsningen fortsatt var den demilitariserte sonen Bevin hadde foreslått i midten av november.¹¹⁹ Problemet var at Kina hadde overtaket i krigen. Kineserne hadde allerede kontroll over områder sør for Bevins demilitariserte sone. Enighet om en demilitarisert sone var avhengig av kinesisk villighet til å møtes i politiske samtaler for å løse konflikten. Siden Kina opplevde stor medgang i krigen, var det lite sannsynlig at de var villige til å møtes til samtaler. Britene så likevel kommunikasjon om en demilitarisert sone som en viss suksess i seg selv:

Slender as the prospects of success may seem for such a course of action, I consider that we must make an effort along some such lines so that, if the situation continues to deteriorate, we should be able to rally the maximum world support behind any subsequent policy that become inevitable.¹²⁰

¹¹⁸ Telegram from Washington to Foreign Office, 30. November 1950, FO 371/84119, FK1023/196.

¹¹⁹ Telegram from Foreign Office to New York, FO 371/84119, FK1023/190.

¹²⁰ Telegram from Foreign Office to New York, FO 371/84119, FK1023/190.

Britene, og Vesten, ville stå fram som forkjempere for en løsning som involverte en slutt på krigføringen. Alle som var involvert i konflikten i Korea og de som støttet FN-styrkene diplomatisk, ønsket en rask avslutning. Britenes forslag ville komme etter at FN-styrkenes offensiv hadde feilet, og kunne således kritiseres for at forslaget ikke kom som et alternativ til offensiven. Det var likevel en løsning britene ønsket. Den hadde også støtte fra hva de britiske Chiefs of Staff anbefalte i forkant av offensivens start.¹²¹

Utsettelsen av forslaget var på grunn av USA og MacArthurs tro på at offensiven ville avgjøre konflikten. Etter FN-styrkenes retrett sørover, ble det stadig klarere at MacArthurs støtte hos mange av USAs allierte var svært lav. USAs allierte ville ha tettere samarbeid om Korea og mer styring av MacArthur. Håpet for britene var at deres løsning, om enn litt sent, likevel var en løsning som FN så som positiv og langt bedre enn å fortsette kamphandlingene.

Den politiske støtten i FN var viktig på grunn av at britenes frykt for en større konflikt var høyere enn noen gang tidligere. USA hadde allerede gjort det klart at de var svært misfornøyde med Kinas offensiv. Deres første reaksjon var et ønske om å forandre 6-maktsresolusjonen og akseptere konsekvensene som kunne oppstå deretter. Britene hadde offisielt motsatt seg forandringene til 6-maktsresolusjonen. De hadde også formidlet til USA at politiske avgjørelser fort kunne bli nødvendig for å avgjøre konflikten etter Kinas offensiv. Alt tilsa at britene så etter en mulighet for å avslutte konflikten så fort som mulig og komme seg ut av halvøya. Britene hadde arbeidet iherdig for å redusere spenningsnivået og etablere et miljø hvor samtaler og samarbeid mellom partene i konflikten kunne etableres.

De to offensivene i slutten av november hadde ført til politisk kaos og usikkerhet rundt vestlig seier i Korea. De britiske handlingene hadde også ført til at de ble anklaget for appeasementpolitikk¹²², slik Chamberlain-regjeringen hadde gjort i forkant av 2. verdenskrig. Realiteten var annerledes, for britene var klare for videre krigføring og selv en opptrapping i Korea.

"[...] in the last resort it would be difficult to decline to support a United States resolution condemning Chinese aggression"¹²³ var Attlees analyse av problemet britene hadde. Attlee

¹²¹ FO 371/84104, FK1022/530.

¹²² Telegram from New York to Foreign Office, 28. November 1950, FO 371/84119, FK1023/190.

¹²³ CM(50)78, 29. November 1950, CAB 128/18/38.

forsto at det beste for britene var å fortsette arbeidet med å redusere spenningsnivået og sørge for at konflikten ikke spredte seg. Konsekvensene av at britene ikke støttet USA var likevel for store til at britene kunne ignorere dem og kjøre en individuell politikk for Korea. Attlee oppfordret til å fortsette arbeidet for å finne en løsning på konflikten:

The wisest course would probably be to continue to resist the Chinese forces in Korea, but to seek to limit hostilities to Korea and refrain from any attacks beyond the Manchurian frontier.¹²⁴

De britiske reaksjonene i etterkant av den kinesiske offensiven stemmer overens med hva Attlee diskuterte i regjeringsmøtet. Fokuset til britene lå i å fortsette arbeidet de hadde gjort siden Kinas intervensjon var et faktum. Europa var Storbritannias øverste prioritet og Attlee fryktet at alt annet enn et samstemt angloamerikansk samarbeid ville være til fordel for Sovjetunionen.¹²⁵ Det var også grunnen til at Attlee sa: "We could not afford to lose American support in Europe; and on that account we must be prepared, if necessary, to accept American leadership in the Far East."¹²⁶

Britenes forebyggende arbeid i etterkant av MacArthurs mislykkete offensiv var således en refleksjon av et britisk håp om å styre USA i en mindre aggressiv retning. En større krig hvor Kina var hovedaktør var det siste britene ønsket. For USA var det motsatt; deres første reaksjon var en handling som fort kunne føre til en betydelig opptrapping av krigen. Hvis britene hadde rett i antagelsen om at generalforsamlingen i FN ville kreve utvidelse av krigen til Kina, ville Sovjetunionen trolig også bli dratt inn i krigen. USA viste sterke tendenser rett i etterkant av Kinas offensiv på at de var villige til å akseptere det.

5.4 MacArthurs aggressive tendenser

I ettertid kan Storbritannias handlinger og kommunikasjon overfor USA sees som et spill for galleriet. Britene knyttet konflikten i Korea samt støtte til USA opp mot europeisk sikkerhet. Britene var likevel villige til å kjøre en tøff linje i et forsøk på å forhindre at konflikten spredte seg utenfor Korea. Heldigvis for britene, var resultatet at amerikanerne var villige til å gi etter for sine krav og akseptere at 6-maktsresolusjonen ikke ble forandret. Hadde USA stått på sitt og krevd at resolusjonen måtte forandres, kunne det også ha forandret konflikten.

¹²⁴ CM(50)78, 29. November 1950, CAB 128/18/38.

¹²⁵ CM(50)78, 29. November 1950, CAB 128/18/38.

¹²⁶ CM(50)78, 29. November 1950, CAB 128/18/38.

Storbritannias regjeringdiskusjoner viser at britene var klar over hvor viktige USA var for deres egen sikkerhet. Et lands sikkerhet er det mest fundamentale for enhver statsleder og hans regjering. Frykten for hva som kunne skje hvis den amerikanske støtten forsvant eller ble redusert, var så stor at britene var villige til å følge USA i Korea, selv om det betydde en større krig mot Kina. Det var det siste de ønsket, men det var en bedre løsning enn et alternativ hvor Europa mistet den amerikanske sikkerhetsparaplyen.

Hvis London hadde kjørt samme politikk som Washington, og ikke minst gitt MacArthur full tillitt og støtte, ville det ikke vært usannsynlig at konflikten spredde seg til Kina. Hadde britene akseptert USAs ønske om "hot pursuit" kunne konflikten allerede tidligere i november økt i omfang. Men det var reaksjonene i etterkant av Kinas offensiv som viste hvor langt MacArthur var villig til å gå for seier. Cumings gir en god beskrivelse av hvordan MacArthur så for seg å avgjøre krigen:

In interviews published posthumously, he [MacArthur] said he had a plan that would have won the war in ten days: "I would have dropped between 30 and 50 atomic bombs... strung across the neck of Manchuria"; then he would have introduced half a million Nationalist troops at the Yalu, and then, "spread behind us – from the sea of Japan to the Yellow Sea – a belt of radioactive cobalt ... it has an active life between 60 and 120 years. For at least 60 years there could have been no land invasion of Korea from the North. He expressed certainty that the Russians would have done nothing: "my plan was a cinch".¹²⁷

Med en slik tankegang for å avgjøre Koreakrigen, var en eskalering nærmest en sikkerhet hvis MacArthur fikk bestemme hvordan FN-styrkene skulle oppnå seier. Fram til den kinesiske offensiven hadde han hatt stor frihet, og i Washington var hans tro på suksess i slutten av november en av grunnene til at offensiven ble satt i gang. Hadde britene valgt å støtte USAs fordømmelse av Kina i slutten av november, ville sjansene derfor vært store for en markant opptrapping av konflikten.

Bruk av atomvåpen var likevel ikke den eneste muligheten som kunne benyttes. USA kunne også føre en større krig ved bruk av konvensjonelle våpen mot Kina. Bombingen av Nord-

¹²⁷ Bruce Cumings, *the Origins of the Korean War, volume II, the Roaring of the Cataract 1947 - 1950*, (New Jersey: Princeton, 1990), s. 750.

Korea¹²⁸, som omgjorde mesteparten av landet til ødemark, kunne også blitt brukt mot Kina. En slik krigføring ville være ensbetydende med at konflikten kom til å omfatte større deler av Øst-Asia. Det er naturlig å anta at krigføring mot Kina også ville medføre en invasjon.

En invasjon ville mest sannsynlig føre til at Kina ba Sovjetunionen om støtte i form av den sino-sovjetiske forsvarsalliansen. En slik utvikling kunne sette i gang 3. verdenskrig og Europa ville igjen være i fare. Storbritannias største frykt kunne dermed blitt en realitet hvis de hadde gitt full støtte til USAs politikk og til MacArthur som øverste leder for FN-styrkene. Muligheten for britisk støtte som kunne ført til et slikt hendelsesforløp forsvant siste dag i november.

30. november holdt Truman nemlig en tale hvor det ble antydning at USA vurderte bruken av atomvåpen i Koreakrigen og at MacArthur bestemte om det skulle benyttes. Dette kunne ikke britene akseptere. De fryktet at det ville ødelegge det forebyggende arbeidet de hadde gjort fram til da og kunne være katastrofalt for å forhindre en opptrapping av konflikten.

5.5 Trumans tale

Det førte til politisk kaos da kinesiske bønder, utstyrt med bare det ytterst nødvendige for å drive krig, stoppet "home-by-Christmas"-offensiven. Da lykken snudde og prospektene for en lengre konflikt økte, økte også presset på Truman-administrasjonen. Acheson hadde allerede uttalt at den kinesiske offensiven var "'an act of brazen aggression' which has created 'a situation of unparalleled danger'"¹²⁹ i forkant av Trumans tale. Det var likevel Trumans svar på bruken av atomvåpen som økte spenningsnivået betydelig i slutten av november.

Truman svarte en journalist at USA vurderte bruken av atomvåpen i etterkant av sin tale. Det ble også antydning at avgjørelsen lå hos den øverstkommanderende for krigføring i Korea.¹³⁰ Svaret skapte kaos i Vesten. Mange land, inkludert Storbritannia, følte at MacArthur hadde for stor frihet og dikterte krigens gang langt mer enn en militær leder burde. MacArthur hadde også vist tendenser som kunne eskalere konflikten, blant annet gjennom ønsket om "hot

¹²⁸ Bruce Cumings, *the Origins of the Korean War, volume II, the Roaring of the Cataract 1947 - 1950*, (New Jersey: Princeton, 1990), s. 753 - 756.

¹²⁹ Telegram from Washington to Foreign Office, 30. November 1950, FO 371/84120, FK1023/202.

¹³⁰ Telegram from Washington to Foreign Office, 30. November 1950, FO 371/84164, FK1241/1.

pursuit" inn i Mandsjuria og bombing av mål i Kina. Det å gi MacArthur siste ord i en så stor beslutning som bruken av atomvåpen var særdeles skremmende for Storbritannia.

Storbritannia reagerte umiddelbart med å annonsere at Attlee kom til å reise til USA for å ha samtaler med president Truman.¹³¹ Dette til tross for at amerikanerne hadde gjort det klart at det bare var presidenten som kunne bestemme om atomvåpen skulle brukes.¹³² Med det viste Storbritannia at støtten de var villige til å gi USA i Korea og Øst-Asia ikke inkluderte bruk av atomvåpen. Konsekvensene av konvensjonell krig hadde britene kontroll over. De ønsket det ikke, men det var klare indikasjoner på at de var villige til å ta det steget hvis amerikanerne krevde det. Bruk av atomvåpen hadde skjedd en gang tidligere, og det hadde endt med at Hiroshima og Nagasaki hadde blitt redusert til støv. Siden da hadde atombombens ødeleggelseskraft økt. Det største uromomentet var likevel at USA ikke lenger hadde monopol på atomvåpen.

Frykten for hva bruken av atomvåpen kunne føre til, gjorde at britene måtte revurdere støtten til USA i Korea. Sovjetunionen hadde i 1949 prøvesprengt sin første atombombe og det gjorde at både Sovjetunionen og USA hadde tilgang til atomvåpen. Bruk av atomvåpen i Korea kunne dermed føre til uante konsekvenser hvis Sovjetunionen bestemte seg for å støtte Kina og besvare USAs bruk av atomvåpen med sine egne atomvåpen. Atomkrig var en situasjon verden ikke hadde erfaring med. Britene fryktet også at det var en reell fare for at Sovjetunionen kom til å angripe Vesten der det ville gjøre mest skade: Europa.

Storbritannias Rubicon hadde blitt krysset og det som startet som en liten konflikt på en halvøy i Øst-Asia, var nå en situasjon hvor det var uklarhet i om atomvåpen skulle benyttes. Det var ikke lenger godt nok for britene at Truman-administrasjonen hadde forsikret resten av verden at MacArthur ikke ville ha den avgjørende stemmen ved bruk av atomvåpen. De mente at det var nødvendig at Attlee og Truman møttes i Washington for å diskutere Koreakrigen.

5.6 Samtalene i Washington

Statsbesøket til USA hadde offisielt flere agendaer; utnevnelsen av en øverstkommanderende for NATO, situasjonen i Tyskland, økonomi og, ikke minst, Korea. Det var Korea som hadde

¹³¹ Telegram from Foreign Office to Washington, 30. November 1950, FO 371/84104, FK1022/526.

¹³² Telegram from Washington to Foreign Office, 30. November 1950, FO 371/84164, FK1241/2.

vært den utløsende årsaken til at Attlee så det som nødvendig å reise til USA på så kort varsel. De andre agendaene gjorde at reisen forhåpentligvis ikke ga inntrykket av spenningsnivået innad i det angloamerikanske forholdet. Britenes beskjed til det britiske samveldet viser likevel en meget anspent situasjon. Kort tid etter Trumans tale blir hele samveldet gjort oppmerksomme på at britene er svært urolige for hvilke konsekvenser Koreakrigen nå kan gi. Attlee skulle reise til Washington så fort som mulig for å forhindre "worst-case" scenarioer.¹³³

Det angloamerikanske forholdet hadde ankommet et veiskille etter Trumans tale. På én dag hadde britene gått fra enighet om å støtte amerikansk politikk i Østen til kaotiske tilstander. Diskusjonen rundt bruk av atomvåpen førte til at britenes holdning forandret seg, men britenes overordnede mål endret seg ikke. I forkant av møtet med Truman hadde britene kartlagt situasjonen og hva som måtte diskuteres da Attlee ankom Washington. Britene hadde to mål for samtalene i Washington: "(a) to maintain Anglo-American solidarity, and (b) to localise and settle the conflict in Korea."¹³⁴

Igjen viser britene hvor viktige USA er for Storbritannias sikkerhet. Trumans tale hadde forårsaket besøket og skapt svært urolige tilstander, hvorpå potensiell bruk av atomvåpen var det største uromomentet. Selv om Truman-administrasjonen var raskt ute og forsikret om at avgjørelsen lå hos presidenten og at det for øyeblikket ikke var noen fare for at atomvåpen ville bli brukt, var britene fortsatt usikre. Usikkerheten og motstanden de viste var således ikke rettet mot samarbeidet mellom de to landene, men hvordan konflikten skulle håndteres og til dels mot MacArthur. Dette beviser målene britene satte for samtalene med president Truman. Solidaritet med USA var viktigst, mens en løsning for Koreakrigen var underordnet solidariteten. Grunnen var enkel; britisk støtte til amerikansk politikk betydde at det fortsatt ville være amerikansk støtte i forsvaret av Vest-Europa. Fokuset på Europa ble også formidlet av militæret i forkant av møtene i Washington:

Events in the Far East is of pressing urgency. The Middle East is of great strategic importance. Nevertheless the defence of Western Europe and of the whole Atlantic area behind it remains the main strategic necessity.¹³⁵

¹³³ Outward Telegram from Commonwealth Relations Office, 30. November 1950, FO 371/84104, FK1022/526.

¹³⁴ General Survey of World Situation, the Prime Minister of the United Kingdom and the President of the United States, PREM 8/1200.

¹³⁵ General Survey of World Situation, the Prime Minister of the United Kingdom and the President of the United States, PREM 8/1200.

Denne prioriteringen kom fram i møtene mellom Truman og Attlee. Attlee sa fra starten av at selv om konflikten i Korea hadde tatt en uventet og negativ vending, så var det viktig å se det store bildet. "If we became involved in war with China we should be playing the Russian game".¹³⁶ Han fryktet at det ville være til Sovjetunionens fordel hvis mer og mer ressurser ble benyttet i Korea mens Europa fortsatt hadde et stort behov for å bygge seg opp etter 2. verdenskrig.

Begge land var enige om at Sovjetunionen kunne utnytte Koreakrigen for egen vinning, men uenige om relasjonen mellom Sovjetunionen og Kina. Mens britene ønsket videre diskusjoner rundt mulighetene for å oppnå samtaler med Kina, var USA overbevist om at Beijing var underlagt Moskva. Britene følte at Kinas utestengelse fra FN og amerikansk beskyttelse av Taiwan førte til det dårlige forholdet mellom Vesten og Kina.¹³⁷ De så muligheter for å oppnå våpenhvile og slutt på Koreakrigen hvis disse problemene ble adressert. Washington mente at det bare ville styrke Sovjetunionen og kommunismen hvis Kina ble en del av FN og ble gitt Taiwan.¹³⁸ Det ville føre til at Vesten mistet en alliert i sikkerhetsrådet og kommunismen ville bli betydelig styrket. Sovjetunionen ville i realitet da få to stemmer de kunne benytte seg av, ifølge USA.

Denne uenigheten var vedvarende for oppholdet til Attlee. Britene følte at det var mulig at Kina og Mao kunne bli Asias svar på Jugoslavia og Josip Tito: "it was a mistake to let China think that Russia her only friend. In time China might become an important counterpoise to Russia in Asia and the Far East".¹³⁹ Ved å vise landet at det var mulig å samarbeide, ville også landet fungere mer som en nøytral stat enn som en fiendtlig stat som ikke hadde et annet valg enn å vende seg mot Moskva. Britenes synspunkt gjenspeilte arbeidet fram til Trumans tale. De beholdt sin moderate holdning og motsatte seg amerikanske ønsker for en mer aggressiv linje overfor Kina. Britene ønsket ikke å gå med på å opprettholde krigshandlinger overfor Kina hvis FN-styrkene ble tvunget ut av Korea.¹⁴⁰ Washington så det som en naturlig reaksjon å

¹³⁶ Annex 1, Meetings of the President of the United States and the Prime Minister of the United Kingdom, 4th December, 1950. PREM 8/1200.

¹³⁷ Annex 1, Meetings of the President of the United States and the Prime Minister of the United Kingdom, 4th December, 1950. PREM 8/1200.

¹³⁸ Annex 1, Meetings of the President of the United States and the Prime Minister of the United Kingdom, 4th December, 1950. PREM 8/1200.

¹³⁹ Annex 2, Meetings of the President of the United States and the Prime Minister of the United Kingdom, 5th December, 1950. PREM 8/1200.

¹⁴⁰ Annex 2, Meetings of the President of the United States and the Prime Minister of the United Kingdom, 5th December, 1950. PREM 8/1200.

fortsette krigføringen på enhver måte som var mulig, inkludert blokade av den kinesiske kysten og mindre aksjoner i Kina.¹⁴¹ Som den britiske delegasjonen påpekte, kunne det føre til en større krig og sette i Europa i fare.¹⁴²

Ut i fra samtalene i Washington, virket det som USA ikke brydde seg spesielt om den sino-sovjetiske forsvarsalliansen. Handlingene som amerikanerne foreslo var aggressive. Spesielt aksjoner i Kina kunne bli oppfattet som et angrep på Kina av en av Japans allierte. Det hadde vært nok til at Kina forlangte støtte fra Moskva og det hadde vært opp til Stalin å avgjøre om de var villige til starte en større krig som også kunne omfatte Europa.

Samtalene i Washington viste derfor at det ikke bare var MacArthur som hadde aggressive tendenser for å avgjøre krigen. Den amerikanske administrasjonen var også svært opptatt av å vinne kampen mot kommunismen. Det er derfor klare indikasjoner på at britisk støtte til amerikansk føring i løpet av november fort kunne gjort det langt enklere for en eskalering av konflikten. Den amerikanske holdningen gikk heldigvis imot politikk og gjorde at britene arbeidet kontinuerlig for å påvirke USA i en mer moderat retning.

Måten britene konsekvent beholdt sin moderate posisjon på, selv etter at atomvåpen hadde blitt en del av situasjonen, gjorde at konflikten ikke økte i omfang. Resultatet av samtalene i Washington var en enighet om hvordan konflikten skulle føres videre. Til amerikaneres irritasjon, var britene standhaftige på at 6-maktsresolusjonen skulle beholdes som den var:

The Minister of State drew attention to the fact that the resolution was now out of date and that it might make the United Nations look rather ridiculous. *Mr. Hickerson* [ansatt i State Department] agreed with this, and said that on the American side they would frankly have preferred a totally different and stronger resolution, but owing to the insistence of others, including the British, they agreed to the terms of the resolution standing, with some minor drafting amendments. In the American view it was important that the Assembly should not go on ignoring the present situation in Korea [kinesisk aggresjon, ifølge USA].¹⁴³

¹⁴¹ Annex 5, Meetings of the President of the United States and the Prime Minister of the United Kingdom, 7th December, 1950. PREM 8/1200.

¹⁴² Annex 5, Meetings of the President of the United States and the Prime Minister of the United Kingdom, 7th December, 1950. PREM 8/1200.

¹⁴³ Annex 7, Record of Conversation at the State Department, 5th December, 1950. PREM 8/1200.

Amerikanerne mente 6-maktsresolusjonen var for tam og utdatert, da den hadde blitt skrevet i starten av november. Kinas intervensjon var betydelig større i desember, noe amerikanerne mente burde adresseres i resolusjonen. Britenes ønske om en moderat politikk, med støtte fra andre land¹⁴⁴, førte til at USA innså at de manglet støtte for sine synspunkt. Storbritannias hadde lykket med sitt arbeid for å forhindre en større konflikt, og dermed økt sjansene for at Europa ikke skulle bli dratt inn i enda en krig kort tid etter 2. verdenskrigs slutt.

Planen var at resolusjonen skulle introduseres for generalforsamlingen i FN snarest. Begge land var også enige om å støtte en eventuell våpenhvile hvis det ble introdusert i FN.¹⁴⁵ Under samtalene var det klart at det var Kina som for øyeblikket hadde det militære overtaket i Korea. Det at USA også ønsket en våpenhvile, var mer naturlig nå. Storbritannia er nok likevel en stor årsak til at de var villige til å vurdere det, gitt britenes iherdige arbeid for å oppnå en slik løsning.

Det viktigste punktet for britene var likevel lovnaden fra Truman om at bruken av atomvåpen bare ville skje hvis Storbritannia og Canada ble konsultert.¹⁴⁶ Konsekvensene ved bruk av atomvåpen ville være så store at britene mente det var nødvendig at det var enighet ved bruken av atomvåpen. Det positive de fikk ut av samtalene gjorde også at de kunne akseptere et amerikansk nei i diskusjoner angående Kinas plass i FN og sikkerhetsrådet.

Britene ønsket en diskusjon om kommunist-Kina burde få plassen til Taiwan og således at Taiwan skulle gis til Kina. For USA ville det bety et stort strategisk tap i Østen og kunne sette både Japan og Filipinene i fare.¹⁴⁷ Begge land kom dermed ut av diskusjonene hvor de hadde fått fram sine synspunkter og kommet til enighet om hvordan konflikten skulle håndteres videre.

¹⁴⁴ Inward Telegram to Commonwealth Relations Office from U.K. High Commissioner in Pakistan, 2. December 1950, FO 371/84104, FK1022/526.

¹⁴⁵ Annex 2, Meetings of the President of the United States and the Prime Minister of the United Kingdom, 5th December, 1950. PREM 8/1200.

¹⁴⁶ Annex 5, Meetings of the President of the United States and the Prime Minister of the United Kingdom, 7th December, 1950. PREM 8/1200.

¹⁴⁷ Annex 14, Record of Conversation at the State Department, 7th December, 1950. PREM 8/1200.

6 Konklusjon

Britene hadde som mål for møtene i Washington å opprettholde angloamerikansk solidaritet og sørge for å lokalisere Koreakrigen, i den rekkefølgen. Begge målene ble oppnådd. Det var uenigheter mellom Storbritannia og USA, men gjennom samtaler klarte de å komme fram til resultater som begge sider kunne akseptere. Britene klarte å forhindre at konflikten spredde seg, mens Taiwans strategiske rolle for USAs posisjon i Østen, gjorde at kommunist-Kinas rolle i FN og overtagelse av Taiwan ikke ble diskutert.

Møtene i Washington oppnådde dermed det kabinettet hadde satt som mål 9. november - å lokalisere konflikten til Koreahalvøya. I tillegg hadde britene og amerikanerne blitt enige om hvordan konflikten skulle håndteres videre. Resultatet av møtene var et bedre samarbeid med klare føringer for veien videre. Det var en betydelig forskjell fra hvordan britene vurderte situasjonen i slutten av november, og mulighetene britene hadde i løpet av november til å følge amerikanske føringer.

Storbritannia var svært nær å underkaste seg amerikansk føring i Koreakrigen i slutten av november. Det var ikke den første muligheten britene hadde hatt til å støtte Washingtons ønsker for konflikten. London hadde flere muligheter i løpet av november til støtte amerikanerne. 6-maktsresolusjonen kunne endt opp mer dynamisk, slik at mandatet kunne blitt forandret så fort den kinesiske tilstedeværelsen krevde forandringer. Siden både britene og amerikanerne arbeidet for å forhindre avstemmingen av 6-maktsresolusjonen i forkant av USAs offensiv, er det vanskelig å vite hvordan en slik formulering ville påvirket krigen i november. MacArthur viste dog ved flere anledninger svært aggressive tendenser.

Avslaget til å sprengte bruene over Yalu og om "hot pursuit" inn i Mandsjuria vitnet om en general som var villig til å utføre handlinger som mest sannsynlig ville utvide krigen. En general som senere ble avskjediget fra sin stilling i april 1951 på grunn av måten han styrte Koreakrigen på. Hadde 6-maktsresolusjonen gått gjennom kort tid etter 10. november, er det god sjanse for at MacArthur kunne benyttet muligheten til å angripe Kina hvis han mente det var nødvendig for seier. Hans reaksjon etter den kinesiske offensiven var bevis på det. Da var han klar i sin tone på at Koreakrigen hadde ankommet en helt ny fase og det var nødvendig å angripe Kina.

Felles for alle disse avgjørelsene var britisk standhaftighet på at deres politikk var best. De arbeidet systematisk for å formidle sine tanker rundt Koreakrigen, godt hjulpet av det faktum at det var en FN-operasjon. Det ga London tilslagskraft i form av plassen i sikkerhetsrådet ved siden av det angloamerikanske forholdet. Ved å benytte seg av mulighetene London hadde, klarte britene gjennomgående å føre en moderat politikk i Korea. En politikk som utvilsomt var påvirket av Storbritannias posisjon i 1950.

Landet var preget av en svak økonomi, et faretruende Sovjetunionen og et ønske om å beholde koloniene de fortsatt hadde i Sørøst-Asia. Kombinert dannet dette et rammeverk som gjorde at britene arbeidet iherdig for å forhindre enhver utvikling som kunne øke omfanget av konflikten. En eskalering av konflikten ville sette viktige kolonier i fare, øke kostnader og potensielt sette Europa i fare. Alle punktene var uaktuelt for britene, spesielt å sette europeisk sikkerhet i fare.

Det er likevel interessant å spørre om hvor store sjansene var for en større konflikt. "I've worked for peace for five years and six months and it looks like World War III is here"¹⁴⁸ skrev Truman 9. desember, dagen etter møtene mellom han og Attlee var ferdige. Ellers i det politiske miljøet i USA var det stor uro for at en betydelig større konflikt var i ferd med å oppstå.¹⁴⁹ Kapittelet i Attlees memoarer som tar for seg Koreakrigen er "To Stop a Third World War".¹⁵⁰ Memoarer skrives ofte for å forbedre inntrykket til en person, men det er likevel sannsynlig at Attlee fryktet en 3. verdenskrig i starten av desember.

Statslederne i Storbritannia og USA ville ikke ha uttalt seg på den måten med mindre det var en betydelig uro og frykt for at Koreakrigen kunne eskalere til å bli en betydelige større konflikt. Heldigvis skjedde aldri det, men som jeg har argumentert for i denne avhandlingen, var det flere muligheter hvor britisk støtte til USA kunne ha ført til en et slikt utfall. Det britiske kabinettet argumenterte selv for at å underlegge seg amerikanske føringer ville mest sannsynlig lede til en større konflikt. De var villige til å gjøre akkurat det for å opprettholde det angloamerikanske forholdet.

Kaoset etter Kinas offensiv, britenes interne diskusjoner og møtene i Washington vitner om en særdeles spent situasjon. Skuddene i Sarajevo fungerte som en utløsende årsak til at 1.

¹⁴⁸ Cumings, s. 746.

¹⁴⁹ Ibid, s. 746 – 747.

¹⁵⁰ Francis Williams, *Memoirs of Prime Minister Clement Attlee*, (New York: A.S. Barnes and Co., 1962), s. 230.

verdenskrig startet. "Hot pursuit" inn i Mandsjuria eller angrep på kinesisk jord i etterkant av Kinas offensiv kunne fort fungert på lignende vis for en eskalering til 3. verdenskrig. Frykten i den vestlige verden indikerer at det utvilsomt ble sett på som et aktuelt scenario. Min påstand innledningsvis i denne oppgaven om at britisk politikk forhindret en større konflikt i Asia stemmer overens med det politiske klimaet i november og desember 1950.

7 Bibliografi

7.1 Arkivmateriale

Public Records Office, Kew

(a) *Cabinet Office*

CAB 128, Cabinet conclusions, 1950

CAB 129, Cabinet memoranda, 1950

(b) *Foreign Office*

FO 371, records relating to Korea, 1950

FO 371/84103

FO 371/84104

FO 371/84105

FO 371/84106

FO 371/84107

FO 371/84108

FO 371/84109

FO 371/84110

FO 371/84111

FO 371/84112

FO 371/84113

FO 371/84114

FO 371/84115

FO 371/84116

FO 371/84117

FO 371/84118

FO 371/84119

FO 371/84120

FO 371/84121

FO 371/84122

FO 371/84123

FO 371/84124

FO371, Question of use of atom bomb in Korea, 1950:

FO 371/84164

(c) *Ministry of Defence*

DEFE 4, Chiefs of Staff minutes, 1950

(d) *Prime Minister's Office*

PREM 8

7.2 Litteratur

Bullock, Alan. *Ernest Bevin, Foreign Secretary 1945 – 1951*. Heinemann: London, 1983.

Cotton, James and Neary, Ian, eds.. *The Korean War in History*.

Manchester: Manchester University Press, 1989.

Chen, Jian. *China's Road to the Korean War: the Making of the Sino-America Confrontation*,
New York, Columbia University Press, 1994.

Cumings, Bruce, ed. *Child of Conflict: the Korean-American Relationship, 1943 – 1953*.

Seattle: University of Washington Press, 1983.

Cumings, Bruce. *The Origins of the Korean War, Volume I, Liberation and the Emergence
of Separate Regimes 1945 - 1947*. New Jersey: Princeton, 1981.

Cumings, Bruce. *The Origins of the Korean War, Volume II, the Roaring of the Cataract
1947 - 1950*. New Jersey: Princeton, 1990.

Gaddis, John Lewis. *The Cold War: a New History*. New York: the Penguin Press, 2005.

Goncharov Sergei N., Lewis, John W., and Litai, Xue. *Uncertain Partners*

– *Stalin, Mao, and the Korean War*. Stanford: Stanford University Press, 2003.

Haruki, Wada. *The Korean War: an International History*. Plymouth:

Rowman & Littlefield, 2014.

Halliday, Jon and Cumings, Bruce. *Korea: the Unknown War*. New York: Pantheon Books, 1988.

Hennessy, Peter. *Never Again – Britain 1945 – 51*. London: Penguin Books, 2006.

MacDonald, Callum. *Britain and the Korean War*. Worcester: Billing & Sons Ltd. 1990.

Rees, David. *Korea: the Limited War*. London: Macmillan and Company Limited, 1964.

Reynolds, David. *Britannia Overruled – British Policy and World Power in the 20th century, second edition*. Malaysia: Pearson Education Limited, 2000.

Stueck, William. *The Korean War: an International History*. New Jersey: Princeton, 1995.

Truman, Harry S. *1946 – 1952, Years of Trial and Hope. Memoirs by Harry S. Truman. Volume II – Marshall Plan, Berlin Airlift, Nato, Korean War*. The New American Library: New York, 1965.

Williams, Francis. *Memoirs of Prime Minister Clement Attlee*. New York: A.S. Barnes and Co., 1962.

Yoo, Byong-yong. *Korean Studies Series no. 24: Korea in International Politics: 1945 – 1954, Britain, the Korean War, and the Geneva Conference*. New Jersey: Jimoondang 2003.

Zhang, Shu Guang. *Mao's Military Romanticism: China and the Korean War, 1950 – 1953*. Kansas: University Press of Kansas, 1995.

7.3 Nettressurser

Official Documents System of the United Nations. 376 (V). *The Problem of the Independence of Korea*. <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/059/74/IMG/NR005974.pdf?OpenElement>.

Utdanningsdirektoratet. *Læreplan i historie - fellesfag i studieforberedende utdanningsprogram - kompetansemål*. Hentet 11. mai 2015. <http://www.udir.no/kl06/HIS1-02/Kompetansemaal/?arst=1858830314&kmsn=2002656462>.